

Pablo Neruda
Yevtushenko,
Okot P'Bitek.

ဗီယာလမ်းဆုံ၊ ယင်ယမ်မဉ္ဇညးဆုံ
ငါ့ သစ်ခတ်သမားနိုးကြားလော့

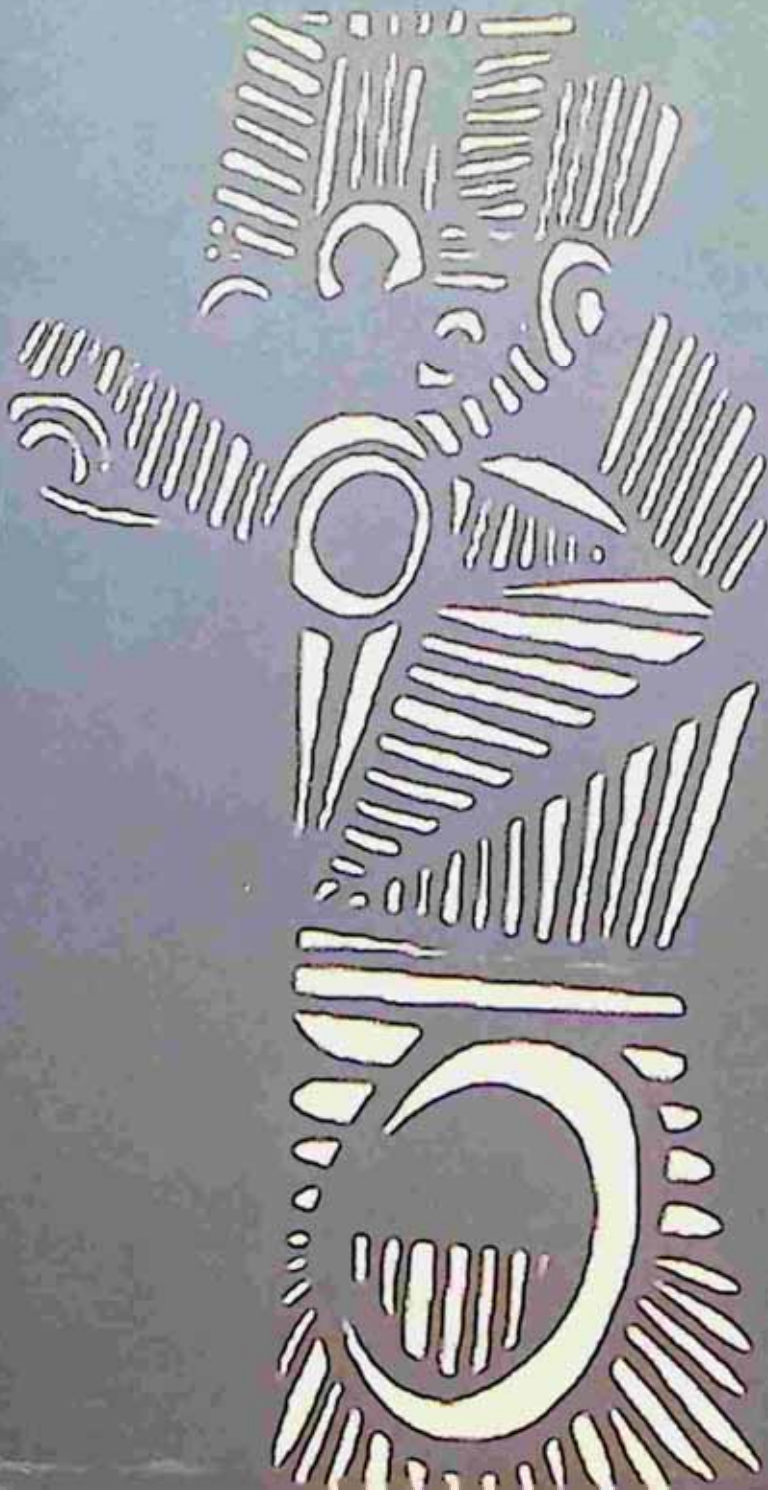
ခေတ်ပေါ်
နိုငံတကာ
ကဗျာရည်
၃ ပုဒ်
မောင်သစ်တည့်

mgyc.com

Pablo Neruda, Yevtushenko, Okot P'Bitek.

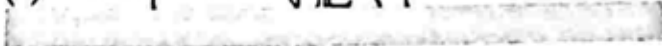
စီမာလမ်းဆုံ၊ လင်ပစ်မညည်းချင်း၊ ဘစ်ဆတ်ဘားနိုးတြားလော့

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာပွေ၊
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း၊
၂၀၁၅၊ ဇန်နဝါရီလ၊ တတိယအကြိမ်၊ ဘဝတက္ကသိုလ်စာပေ၏ ပထမအကြိမ်ပုံ၊ အုပ်စု ၅၀၀
ရောင်းစျေး ၂၀၀၀ ကျပ်

ခေတ်ပေါ်နိုင်ငံတကာကဗျာရှည် ၃ ပုဒ်
မောင်သစ်တည် - ရန်ကုန်၊
စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ၊ တတိယအကြိမ်၊ ၂၀၁၅၊
စာမျက်နှာ ၁၇၉ မျက်နှာ၊ ၁၃ ဇင်တီ x ၂၀.၅ ဇင်တီ
(၁) ခေတ်ပေါ်နိုင်ငံတကာကဗျာရှည် ၃ ပုဒ်

မာတိကာ

-	မြန်မာပြန်သူ၏အမှာ	၆
၁။	ဝိမာလမ်းဆုံ	၂၅
၂။	လင်ပစ်မညည်းချင်း	၈၁
၃။	သစ်ခုတ်သမားနိုးကြားလော့	၁၄၅

မြန်မာပြန်သူ၏ အမှာ

ဒီကဗျာစာစုမှာ နိုင်ငံတကာကဗျာသုံးပုဒ် ပါပါတယ်။ သုံးပုဒ်စလုံးဟာ ကဗျာရှည်တွေပါပဲ။ တစ်ပုဒ်ကတော့ ဆိုဗီယက် ကဗျာဆရာယက်ဗ်တူရှင်ကိုရဲ့ ဇီမာလမ်းဆုံဆိုတဲ့ ကဗျာဖြစ်ပြီး နောက်နှစ်ပုဒ်ကတော့ အာဖရိက ကဗျာဆရာ ဘာတစ်ရဲ့ လင်ပစ်မ ညည်းချင်း ကဗျာနဲ့ ချီလီကဗျာဆရာ နီရူဒါရဲ့ သစ်စုတ် သမား နိုးကြားလော့ဆိုတဲ့ ကဗျာတို့ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကဗျာဆရာကြီး သုံးဦးဟာ ထင်ရှားတဲ့ ကဗျာဆရာကြီးများ ဖြစ်သလို အရေးကြီးတဲ့ ကဗျာဆရာကြီးများလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေ့ခေတ်ပေါ် နိုင်ငံတကာ ကဗျာအကြောင်းပြောရင် သူတို့သုံးဦးကို ချန်လှပ်ခဲ့လို့ မရတဲ့အပြင် ထိပ်ဆုံးက ထားရမယ့် ကဗျာဆရာကြီးတွေချည်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ခါ သူတို့ကဗျာတွေ ထဲမှာလည်း ခုဖော်ပြထားတဲ့ကဗျာရှည်သုံးပုဒ်ဟာ အရေးကြီးတဲ့ ကဗျာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ကဗျာတွေအကြောင်းကို ပြောရင် ဒီကဗျာတွေကို ချန်လှပ် ထားလို့ မရနိုင်ပါဘူး။ ထိပ်ဆုံးကထားပြီး ပြောရမယ့် ကဗျာတွေချည်းပါပဲ။

သူတို့ကဗျာတွေမှာ (အထူးသဖြင့် ဒီစာစုငယ်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ကဗျာ တွေဟာ) အတွေးအခေါ်အားဖြင့်လည်း သစ်တယ်။ နိမိတ်ပုံတွေကလည်း သစ်တယ်။ ကဗျာရဲ့အသက်သွေးကြောဖြစ်တဲ့ ခံစားချက်ကလည်းခေတ်ပြိုင် ခံစားမှုတွေဖြစ် ပါတယ်။ နရီတို့ အသံတို့ကတော့ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ကိုသာ ဖတ်ရတဲ့အတွက် ဘယ်လိုရှိမယ်ဆိုတာကိုတော့ မပြောနိုင်ပါဘူး။ ကဗျာဆိုတာဟာ တကယ်တော့ ဘာသာပြန်လို့ရတာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ ဝတ္ထုတို့ ဘာတို့စတဲ့ စကားပြေတောင်မှပဲ တကယ်တမ်း

ပြောရရင် သူ့မူရင်းကို မိအောင် သာသာပြန်လို့ မရပါဘူး။ ကဗျာကျတော့ ပိုပြီးတောင် သိမ်မွေ့ပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ် သိရုံလောက်ပဲရတာပါ။ သာသာစကား လှနေပေမဲ့ ကိုယ့်ဘာသာ စကားနဲ့ ပြန်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ လှချင်မှ လှတာပါ။ သူ့မူရင်းစကားလုံးရဲ့ အသံက လှချင်မှလှပေမဲ့၊ သုတိသာယာ ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်ပေမဲ့ ကိုယ့်ဘာသာစကားနဲ့ ပြန်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ အသံလှချင် လှနေတာမျိုးတွေ ရှိတတ်ပါတယ်။

ကဗျာကို ဘာသာပြန်လို့ မရနိုင်ဘူးဆိုပြီး ဒီအတိုင်းနေရင်တော့ မပြန်ကြရုံပဲ ရှိတော့တာပါပဲ။ ဒီလိုဆိုရင်တော့ အယူသီးရာ ရောက်လွန်းတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒီအတိုင်းသာဆိုရင် ရုရှားကဗျာကိုလည်း ရုရှားလိုတတ်မှ၊ အိတလီကဗျာကိုလည်း အိတလီလိုတတ်မှ၊ ပြင်သစ်ကဗျာကိုလည်း ပြင်သစ်လို တတ်မှ ဖတ်ရတော့မယ့်ပုံမျိုး ဖြစ်နေတယ်။ ကဗျာကို တခြားဘာသာတစ်ခုကို ပြန်လိုက်တယ်ဆိုကတည်းက မူရင်း နရီနဲ့ မူရင်းအသံဟာ ပါမလာနိုင်တော့ ပါဘူး။ ဘာသာစကားချင်း ဘယ်လောက်ပဲ နီးစပ်သည်ဖြစ်စေ ကဗျာကို တခြားဘာသာ ပြန်လိုက်တယ်ဆိုရင် နရီနဲ့ အသံကတော့ ကျန်ရစ်ခဲ့တော့မှာပဲ။

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းရဲ့ လေးချိုးကြီးတွေကို နရီရော ကာရန် ရော အသံရော ပါလာအောင် ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး အင်္ဂလိပ်လို ပြန်လို့ရပါ့မလဲ။ ဆိုပါတော့ မဟာမှိုင်းရဲ့ ပြည်တော်သာ မင်းမနိုင် ရန်ပြိုင်သည့် မဟာလေးချိုးကြီး ထဲက နောက်ဆုံးပိုဒ်ဖြစ်တဲ့ “အင်း ဆိတ်ငြိမ်စတည်းဟူသော အိပ်ချိန်ကျမှ ကဗျာကယာ ဆရာရေးလိုက်တဲ့ ဪ နိဗ္ဗိန္ဒာဘဝနာ ကဗျာတေး”ဆိုတဲ့ စာပိုဒ်မျိုးကို နရီရော အသံရော၊ ကာရန်ရော အနက်ရော အကုန်ပါအောင် ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး ဘာသာပြန်လို့ ရနိုင်ပါ့မလဲ။

ဇော်ဂျီရဲ့ ပီတောက်ပန်းကဗျာထဲက “သူလည်းလေ လောကီသားပေမို့ ကြွားချင်လှပေလိမ့်မယ်”ဆိုတာမျိုးကို ဘယ်နှယ်လုပ် အပြည့်ရအောင် ဘာသာပြန် နိုင်ပါ့မလဲ။ သူလည်းလေဆိုတဲ့ စကားပိုဒ်ကလေးကို အသံတို့ နရီတို့ပါအောင် မပြောနဲ့ဦး။ အနက်တောင်မှ မနည်းပြန်ယူရမယ်။ သူလည်းလေဆိုတဲ့ စာပိုဒ် ကလေးထဲမှာ ကရုဏာသံ၊ ညည်းသံ၊ အပြစ်ရှိသော်လည်း ခွင့်လွှတ်တဲ့အသံ၊ ကိုယ်ချင်းစာ သံတွေ အားလုံးပါနေတယ်။ ဒီအနက်ကို ရအောင် ဘယ်နှယ်လုပ် ပြန်မလဲ။ အဲ...ခြွင်းချက်တော့ ရှိချင်ရှိမယ်ပေါ့။ ဥပမာ မင်းသုဝဏ်ရဲ့

ပျဉ်းမငုတ်တို့မှာ “ပုထစ်ရွတ်တွ၊ ငှက်လင်းတသို့”ဆိုတဲ့ အပိုဒ်ကို ဆရာကြီး ပါမောက္ခလုစ် ပြန်ထားတာမျိုးကိုတော့ သဘောကျမိရဲ့။ မင်းသုဝဏ်က လင်းတငှက်နဲ့ သစ်မြစ်ကြီးရဲ့ အနိဋ္ဌာရုံသဘောကို “ပုထစ်ရွတ်တွ” စတဲ့ သံပြတ်တွေ၊ သုတိ သာယာ မဖြစ်တဲ့ အသံတွေနဲ့ ဖော်သွားတယ်။ ဒါကို ဆရာကြီးလုစ်ကလည်း သံပြတ်တွေ သံထောင့်တွေနဲ့ ဖော်သွားတယ်။ ဒါတောင်မှ နရီလောက်ကိုပဲ ရလိုက်တယ်။ အသံကျတော့ သူ့အသံနဲ့ ကိုယ်အသံ မတူမှ မတူတာ။ အသံရဲ့အလှချင်းကျတော့ ကွာသွားပြီ။ တွေ့ဖူးသလောက်တော့ ကျွန်တော်ဖြင့် ဒီတစ်ပုဒ်ပဲ သဘောကျသေးတယ်။ မှားရင်လည်း ခွင့်လွှတ်ကြပါ။

ရောဘတ် ဖရော့စ်က “ကဗျာဆိုတာ ဘာသာပြန်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် လင်္ကာအဖြစ်ကရော၊ စကားပြေအဖြစ်ကရော ပျောက်ဆုံးသွားတဲ့အရာ” လို့ ပြောခဲ့ဖူးတယ်။ အမှန်ပါပဲ။ ဘယ်လောက် ဝီရိယရှိတဲ့ ဘာသာပြန်ဆရာဖြစ်ပေစေ ကဗျာကို ပြန်လိုက်တာနဲ့ အဲဒီကဗျာဟာ မူရင်းကဗျာတော့ မဟုတ်တော့ဘူး။ မူရင်းကို ဘာသာပြန်ထားတဲ့ ကဗျာပဲ ဖြစ်တော့မှာပဲ။ ကဗျာဟာ အတွေးနဲ့ဖွဲ့ ထားတာမဟုတ်ဘူး။ စာလုံးတွေနဲ့ ဖွဲ့ထားတဲ့အရာဖြစ်တယ်။ ကဗျာဟာ (Tonal art) လို့ ခေါ်တဲ့ အသံအနုပညာ၊ သဒ္ဒါအနုပညာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကဗျာကို ဘာသာပြန်တယ်ဆိုရာမှာ မူရင်းကိုတော့ ဘယ်တော့မှ ဘယ်သူမှ မိမှာမဟုတ်ဘူး။

ဒီတော့ ဒီလို မမိလို့ မတူလို့ ကဗျာကို ဘာသာမပြန်ရတော့ဘူး ဆိုရင်လည်း မပြန်ကြရုံပဲ ရှိကြတော့မှာပဲ။

ဒါပေမဲ့ ဒီနေ့ ကမ္ဘာစာပေလောကမှာ ကဗျာဘာသာပြန်တွေ အများကြီး ပေါ်ထွက်နေတယ်။ ဘာသာစကား တစ်မျိုးလောက်ပဲ တတ်တဲ့လူတွေဟာ ဘာသာပြန် ကဗျာကိုပဲ ဖတ်နေရတယ်။

ကျွန်တော့် အတွေ့အကြုံအရ ပြောရရင် မူရင်းကဗျာကိုတောင်မှ ဖတ်တာနဲ့ရွတ်တာကို နားထောင်ရတာဟာ မတူပါဘူး။ ရွတ်တာကို နားထောင် ရတာက တချို့နေရာတွေကို နားမလည်သည့်တိုင် အလွန်နားထောင်လို့ ကောင်းပါတယ်။

တစ်ခါတုန်းက အင်္ဂလိပ်ကဗျာဆရာကြီး ဒီလန်တောမတ်စ်က သူ့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ကို ရွတ်ပြထားတာကို သူ့မိတ်ဆွေက ရကော်ဒါနဲ့ဖမ်းထား

ပါတယ်။ သူ့ရွတ်တာကတော့ အင်္ဂလိပ်လိုပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ သူက ဝေလနယ်သား ဆိုတော့ အသံဝဲနေတဲ့အတွက် တချို့စာလုံးတွေကို ကောင်းကောင်းနားမလည် လိုက်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ နားထောင်လို့ ကောင်းတာတော့ အမှန်ပါပဲ။

ဟိုတစ်လောက ရုရှားကဗျာဆရာ ယက်ဗ်တူရှင်ကို ရန်ကုန်ကို ရောက်လာ လို့ သူကဗျာရွတ်တာကို သွားပြီး နားထောင်ပါတယ်။ သူက “မဟုတ် မြို့တော်နဲ့ အဟုတ်မြို့တော်” ဆိုတဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ရုရှားလို ရွတ်ပြတယ်။ ရုရှားလို နားမလည်ပေမဲ့ သူကဗျာရွတ်တာဟာ တော်တော်နားထောင်လို့ ကောင်းပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မျှော်လင့်တာကတော့ အဲဒီမှာ သူနဲ့ ကဗျာကြောင်း စာကြောင်း ပြောရမလားလို့ သွားတာပါ။ ဒါပေမဲ့ အချိန်မရခဲ့လို့ ဘာမှကောင်း ကောင်းမပြောခဲ့ရပါဘူး။ မေးခွန်းမေးပါဆိုတော့လည်း အချိန်ကနည်း၊ လိပ်ပတ် လည်အောင်လည်း ပြောချိန်ဆိုချိန် ရမှာမဟုတ်တဲ့အတွက် ဘာမှ မမေးခဲ့ပါဘူး။

ကျွန်တော့်ကိုတော့ သူ့ရဲ့ ဇီမာလမ်းဆုံကို ဘာသာပြန်တဲ့သူအဖြစ် သူသိနေလို့ စကားတစ်ခွန်းနှစ်ခွန်းလောက်တော့ ပြောလိုက်ရပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်မေးချင်တာတွေကို မမေးလိုက်ရဘူး။ ခု ဘာကဗျာတွေ ရေးနေသလဲ။ ဒီနှစ်မှာ ဘာကဗျာတွေ ထုတ်သလဲဆိုတာလောက်နဲ့ပဲ ပြီးသွားပါတယ်။ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုဟာ သူ့တိုင်းပြည်တွင်မကဘဲ ကမ္ဘာအနှံ့မှာအရေးကြီးတဲ့ ကဗျာဆရာကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့အတွက် စာပေအတွေ့အကြုံ၊ ကဗျာအတွေ့ အကြုံတွေကို တော်တော်ပြောနိုင်မှာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ သူလည်းပြောချိန်ရမသွားပါဘူး။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သူကဗျာရွတ်ပြတာကို နားထောင်လိုက်ရတာကတော့ ကျွန်တော့်အတွက် အတွေ့အကြုံသစ် တစ်ခုလို့ ဆိုရမှာပါပဲ။

ဇီမာလမ်းဆုံကိုရေးတဲ့ ကဗျာဆရာ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုဟာ ရုရှားကဗျာဆရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရုရှားကဗျာမှာ ပန်းတွေဝေတဲ့ ခေတ်ကြီးနှစ်ခေတ်ရှိခဲ့တယ်လို့ ပညာရှင်များက ဆိုကြပါတယ်။ တစ်ခေတ်ကတော့ ၁၈၁၀ ခုနှစ်နဲ့ ၁၈၄၀ ခုနှစ်ကြားကာလ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီခေတ်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ရုရှား ကဗျာဆရာတွေ ကတော့ ပွတ်ရှုကင်းနဲ့ လဲမွန်တော့ဗ်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယခေတ်ကြီးကတော့ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်နဲ့ ၁၉၃၀ ခု ကြားကာလဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီခေတ်ဟာ ရုရှား

ပြည်မှာ ဇာစနစ်နဲ့ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် နှစ်ခုစလုံးကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရတဲ့ခေတ် ဖြစ်တယ်။ တစ်ဖက်မှာ စနစ်ဟောင်းရဲ့ အတွေးအခေါ်တွေ၊ အယူအဆတွေ ရှိနေသေးသလို တခြားတစ်ဖက်မှာလည်း ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သစ်ရဲ့ အတွေးအခေါ် တွေ ထွန်းကားစပြုလာတဲ့ အချိန်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဒီခေတ်ဟာဖြင့်ရင် ဆိုဗီယက် စာပေမှာ အရေးကြီးတဲ့ကာလဖြစ်တယ်လို့ ဆိုသင့်တယ်။ စာပေနဲ့ ကဗျာလောကမှာ အယူအဆသစ်တွေ၊ အမျိုးအစားသစ်တွေအများကြီး ပေါ်ပေါက် လာခဲ့ပြီး စာပေဝါဒတွေလည်း အမျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြတယ်။

အထူးသဖြင့် ကဗျာလောကမှာ ဂိုဏ်းတွေအသီးသီးပေါ်ပေါက် လာခဲ့ ကြတယ်။ သင်္ကေတဝါဒဂိုဏ်း၊ အနာဂတ်ဝါဒဂိုဏ်း၊ တည်ဆောက်မှုဝါဒဂိုဏ်း၊ နိမိတ်ပုံဝါဒဂိုဏ်းတဲ့ စုံလို့ပါပဲ။ အဲဒီခေတ်မှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာများဟာ တော်လှန်ရေးကြီး မဖြစ်ခင်ကရော၊ တော်လှန်ရေးကြီး ဖြစ်မှရော ဆက်လက်ရေးသားနေတဲ့ ကဗျာဆရာတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ဘလော့၊ ဗရိုင်ယူဆော့စ်၊ ပတ်စတာညက်၊ မာယာကော့စကီး၊ အက္ခမာတိုဗား၊ မဲင်ဒယ် ရှတန်၊ ဘာဂရစ်ကီ၊ ယက်ဆီညင်စတဲ့ ကဗျာဆရာများဟာ ခေတ်နှစ်ခေတ်စလုံးကို မိလိုက်တဲ့ ကဗျာဆရာတွေဖြစ်တယ်။ သူတို့အားလုံးဟာ ဆိုဗီယက် ခေတ်သစ်ကြီး ရဲ့ တောင်းဆိုချက်များနဲ့အညီ ကဗျာတွေကို ရေးခဲ့ကြတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် ဆိုဗီယက်ခေတ်သစ်ရဲ့ ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုတွေကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ကြတယ်။

သူတို့အစုဟာဖြင့်ရင် ဆိုဗီယက်ကဗျာရဲ့ ပထမခေတ်သစ်ကို ဖွင့်လှစ်လိုက် တဲ့ ကဗျာဆရာများလို့ ခေါ်သင့်ပါတယ်။

ဆိုဗီယက်ကဗျာရဲ့ ဒုတိယခေတ်ကတော့ ပထမခေတ်လောက်တုန်းကလို သိပ်ပြီး ဝေဝေဆာဆာ မရှိလှဘူး။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်လောက်ကျတော့ အက္ခမာတို ဗားရယ်၊ မဲင်ဒယ်ရှတန်ရယ်၊ ပတ်စတာညက်ရယ်လောက်ကလွဲရင် ကျန်တဲ့ကဗျာ ဆရာတွေဟာ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ကြတယ်။ သူတို့သုံးယောက်တောင်မှပဲ အရေးကြီး တဲ့ ကိုယ်ပိုင်ကဗျာတွေကို သိပ်မရေးကြတော့ဘဲ ဘာသာပြန်တွေလောက်ပဲ ရေးကြတော့တယ်။ အနှစ်သုံးဆယ်ပိုင်းဖြစ်တဲ့ အဲဒီကာလမှာ ဆိုဗီယက်ကဗျာဟာ စကားပြေနယ်ပယ်လောက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း မရှိခဲ့ဘူးလို့ ဆိုနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကဗျာဟာ သေမသွားပါဘူး။ ၁၉၃၀ နဲ့ ၁၉၄၀ ခု တစ်ဝိုက်လောက်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ကဗျာဆရာတွေ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပြန်တယ်။ ဇာဘိုလော့စကီး၊

ဗာဒေါ့စကီး၊ မာဂါရီတာ၊ အယ်လီဂါတို့ဟာ ထင်ရှားတဲ့ ကဗျာဆရာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနောက်မှာတော့ စတာလင်ရဲ့ အကွပ်အညှပ်ကြီးမှုကြောင့် ဆိုဗီယက် ကဗျာဟာ မှေးမှိန်သွားခဲ့ရပြန်တယ်။

စတာလင် ကွယ်လွန်ခါနီးမှာ အရေးကြီးတဲ့ကဗျာဆရာတွေ ပေါ်ပေါက် လာခဲ့ပြန်တယ်။ အဲဒီအထဲမှာ ခု ဇီမာလမ်းဆုံကို ရေးတဲ့ ကဗျာဆရာ ယက်ဗ် တူရှင်ကိုလည်း ပါခဲ့တယ်။

ယက်ဗ်တူရှင်ကိုဟာ ၁၉၃၃ ခုနှစ်မှာမွေးတယ်။ သူ မွေးတဲ့အချိန်ဟာ ရုရှားပြည်မှာ တော်လှန်ရေးကြီး ပြီးခဲ့ပြီ။ ပြည်တွင်းစစ်ကြီး ပြီးခဲ့ပြီ။ လိနင်လည်း မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ ယက်ဗ်တူရှင်ကို မြင်တွေ့လိုက်ရတဲ့ ကမ္ဘာကြီးဟာ အသစ်နဲ့အဟောင်း၊ ဇာစနစ်နဲ့ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၊ မြေရှင် မြေကျွန်တို့ ပဋိပက္ခ ဖြစ်နေတဲ့ ကမ္ဘာကြီးမဟုတ်တော့ဘူး။ ယက်ဗ်တူရှင်ကို တွေ့လိုက်ရတဲ့ ကမ္ဘာ ကြီးဟာ ခိုင်မြဲနေတဲ့ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကြီးဖြစ်တယ်။ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုဟာ မျိုးဆက်ဟောင်း ကဗျာဆရာတစ်ယောက်မဟုတ်တော့ဘဲ မျိုးဆက်သစ် ကဗျာဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့မှာ အသစ်နဲ့အဟောင်းတို့ရဲ့ ပဋိပက္ခက ထင်ဟပ်တဲ့ အတွင်းပဋိပက္ခ မရှိတော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ မျိုးဆက်သစ်ဟာ ယခင်က လက်ခံထားကြတဲ့ ထုံးစံဟောင်းတွေ၊ အမှန်တရားဟောင်းတွေကို မျက်စိအသစ်၊ အမြင်သစ်နဲ့ကြည့်တဲ့ ထုံးစံအတိုင်း ယက်ဗ်တူရှင်ကိုဟာလဲ သူ့ရှေ့မှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကြီးကို သူတို့မျိုးဆက်ရဲ့ အမြင်သစ်နဲ့ ကြည့်တယ်။ ဒီမှာတင် ယက်ဗ်တူရှင်ကိုရဲ့ ကဗျာသစ်ဟာ မွေးဖွားလာခဲ့တယ်လို့ ပြောနိုင်တယ်။

သူ့ရဲ့ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိကို မေးမြန်းတိုင်း ယက်ဗ်တူရှင်ကိုက သူ့ကဗျာတွေကို ပြန်ပြီး ရည်ညွှန်းလေ့ရှိပါတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ သူ့ကဗျာကို ဖတ်ကြည့်လိုက်ရင် သူ့ကလေးဘဝအကြောင်းကို သိနိုင်ပါတယ်။ ယက်ဗ်တူရှင် ကိုဟာ ဆိုက်ဗေးရီးယား မီးရထားလမ်းပေါ်က ဇီမာဆိုတဲ့ မြို့ကလေးမှာ ယူကရိန်း၊ ရုရှားနဲ့ တာတာသွေးက ပေါက်ဖွားလာသူဖြစ်တယ်။ သူ့မျိုးရိုးက လယ်သမားမျိုးရိုးပါပဲ။ ဇီမာလမ်းဆုံဆိုတဲ့ ကဗျာဟာ အသက် နှစ်ဆယ်ပြည့်လို့ သူ့ဇာတိမြို့ကလေးကို ပြန်လာတဲ့အခါမှာ မြင်ရတဲ့အကြောင်းတွေကို ဖွဲ့ထား ပါကယ်။ သူ့အဖေက ဘူမိဗေဒ ပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ အသက်

ဆယ့်ငါးနှစ်လောက်ရောက်တော့ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုဟာ သူ့အဖေနဲ့အတူ ဘူမိဗေဒ လေ့လာရေး ကွင်းဆင်းတာတွေကို လိုက်ဖူးပါတယ်။ ငယ်ငယ်က ဘိုင်စကယ် စီးတာ၊ ဘောလုံးကစားတာတွေကို ဝါသနာပါပြီး ဂိုးစောင့်လုပ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ သူ့ပထမဆုံး ကဗျာတွေဟာ အားကစားဂျာနယ် တစ်စောင်ထဲမှာပါလာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တော့ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုဟာ မော်စကို စာပေသင်တန်းကျောင်း ကို သွားတက်ပြီး သင်တန်းက ဆင်းတော့ကဗျာတွေကို ရေးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သိပ်အောင်မြင်မှု မရခဲ့ပါဘူး။ ၁၉၅၃ခုနှစ်မှာ ပထမဆုံး ကဗျာစာအုပ်ကို ထုတ်ပါတယ်။ ဒါလည်း သိပ်အောင်မြင်မှု မရသေးပါဘူး။ နောက်တော့ တတိယနှင့်ပွင့်ဆိုတဲ့ ကဗျာပေါင်းချုပ်တစ်အုပ် ထုတ်ပါတယ်။ ၁၉၅၅-၅၇ ခုနှစ်မှာတော့ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုရဲ့ ကဗျာအရည်အသွေးဟာ ရင့်ကျက်ပြီးအထွတ် အထိပ်ကို ရောက်လာတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ သူ့ကဗျာတွေကို ဆိုရှယ်လစ်စနစ် လမ်းကြောင်းက သွေဖည်တယ်လို့ အဝေဖန်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဇီမာလမ်းဆုံကို ရေးပြီးတဲ့နောက်မှာ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုဟာ ကွန်ဆိုမိုလူငယ်အဖွဲ့က ခေတ္တထုတ်ဖယ် ခြင်း ခံခဲ့ရပါတယ်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်မှာ မြားနဲ့စောင်းပြားဆိုတဲ့ ကဗျာစာအုပ်၊ နှစ်ကာလများစွာ ရဲ့ ကဗျာဆိုတဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်လည်း ထုတ်ပါသေးတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ သစ်တော်သီးဆိုတဲ့ ကဗျာစာအုပ် ထပ်ထွက်ပြန်တယ်။ ဒီနောက်မှာတော့ ကဗျာစာအုပ်တွေဟာ တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ် ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်နဲ့ တွေ့တုန်းက ယက်ဗ်တူရှင်ကိုကို ဘာကဗျာစာအုပ်တွေ ထုတ်နေသလဲလို့ မေးတော့ သူက ကျွန်တော့်အမေးကို ရုတ်တရက် နားမလည် နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆိုမှာတော့ စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်ဖို့ဟာ ကြာလည်း ကြာတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကလည်း နည်းလေတော့ တစ်အုပ်နဲ့တစ်အုပ်ကြားမှာ တော်တော်လေး ကြာတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့မှာတော့ ရုရှားတစ်ဘာသာတည်းနဲ့တင် မဟုတ်တော့ဘဲ ရုရှားပြည်မှာရှိတဲ့ လူမျိုးစုတွေရဲ့ ဘာသာနဲ့ထုတ်တဲ့ ဘာသာပြန်တွေ၊ ကမ္ဘာ့ဘာသာအသီးသီးနဲ့ ထုတ်တဲ့ ဘာသာပြန်တွေကလည်း မနည်းဘူး။ ဒီတော့ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုက “ဒီနှစ်မှာတင်ဘယ်နှအုပ်မှန်းတောင် မသိဘူး၊ သြစတြေးလျမှာ၊ ကနေဒါမှာ၊

အင်္ဂလန်မှာ၊ အမေရိကန်မှာ၊ စပိန်မှာ၊ ပိုလန်မှာ၊ ဂျာမနီမှာ၊ အို အများကြီးပဲ” လို့ ပြောသွားပါတယ်။

ယက်ဗ်တူရှင်ကိုဟာ အလွန်ခရီးသွားသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဥရောပနိုင်ငံများ၊ အာဖရိကနိုင်ငံများ၊ လက်တင်အမေရိကန်နိုင်ငံများနဲ့ အာရှနိုင်ငံ အနှံ့ကို ခရီးထွက်လေ့ ရှိပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အတွေးအမြင် မိုးကုပ်စက်ဝိုင်း ကျယ်ပြန့်လာတာနဲ့အမျှ သူ့ကဗျာတွေဟာလည်း ပိုလို့ အသွေးအရောင် စုံလာတယ်။ သူ့ရဲ့ ကဗျာစာအုပ်များဟာလည်း စောင်ရေ ပိုမိုရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့ရတယ်။ “ကဗျာစာအုပ်စောင်ရေများတာဟာ ကဗျာဆရာက အစိုးရ ရာထူး ဂုဏ်ထူးကြီး တွေရှိခြင်း မရှိခြင်း အပေါ်မှာ မတည်ဘူး၊ ကဗျာပရိသတ်ရဲ့ တောင်းဆိုချက် ပေါ်မှာ တည်တယ်” လို့ သူက ပြောခဲ့တယ်။

ခေတ်သစ်ရုရှားကဗျာတွေထဲမှာ သူ့အကြိုက်ဆုံး ကဗျာဆရာတွေကတော့ ဘလော့၊ မာယာကော့စကီး၊ ယက်ဆီညင်နဲ့ ပတ်စတာညက်တို့ ဖြစ်တယ်လို့ သူက ပြောပါတယ်။ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုဟာ မာယာကော့စကီးလိုပဲ ပင်ကိုအားဖြင့် ကိုက တော်လှန်ရေးကျတယ်။ မဟုတ်မခံ စိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်တယ်။ မလှုပ်မရှား ဖြစ်နေတာ၊ အချုပ်အချယ်များတာ၊ ဟန်ဆောင်တာတွေကို မုန်းတယ်။ သူ့ ကဗျာမှာ စကားပြော ဝေါဟာရတွေသုံးတာ၊ ခွန်အားကောင်းတာ၊ ဖွဲ့နွဲ့တာတွေ ကတော့ မာယာကော့စကီးနဲ့ တူတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တောမှာမွေး တောမှာကြီးလာရတာ၊ ဇာတိကို ချစ်တာ၊ အာရုံခံစားမှု ထက်သန်ပြင်းပြတာ တို့ကတော့ ယက်ဆီညင်နဲ့ တူတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ယက်ဗ်တူရှင်ကိုရဲ့ ကဗျာတွေဟာ တက်ကြွလှုပ်ရှား တယ်။ သူ့ရဲ့ ကဗျာတွေဟာ ကဗျာဆရာရဲ့အမြင်ကို ကိုယ်စားပြုနေတယ်။ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုဟာ သူ့ကိုယ်ပိုင်မှုရှိတဲ့ ကဗျာဆရာဖြစ်တဲ့အတွက် နှောင်းခေတ် ကဗျာဆရာများအတွက် ဆိုဗီယက်ကဗျာရဲ့ လမ်းကြောင်းသစ်ကို ထွင်ခဲ့သူ တစ်ဦးလို့ ဆိုနိုင်တယ်။

ယက်ဗ်တူရှင်ကိုရဲ့ ဇီမာလမ်းဆုံ ကဗျာရဲ့အကြောင်းအရာဟာ နုပျိုမှုကို ဦးတည်ထားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဇာတ်ကြောင်းပြန်ပြတဲ့ ကဗျာဆရာဟာ ပြင်ပကမ္ဘာလောကကြီးကို ရိုးစင်းတဲ့အမြင်နဲ့ကြည့်တယ်။ သဘာဝ လောကကြီးကို နှစ်သက်စွဲလမ်းတဲ့ အမြင်နဲ့ကြည့်တယ်။ ပြောင်းလဲနေတဲ့ လူမှုရေးနဲ့ စီးပွားရေး

အခြေအနေတွေကို စူးစမ်းမှုနဲ့ ကြည့်တယ်။ အဲဒီကဗျာထဲက ကဗျာဆရာရဲ့ မျက်လုံးဟာ လူငယ်ရဲ့ ဝေဖန်ပိုင်းခြားတဲ့ မျက်လုံးဖြစ်တယ်။

ဇီမာလမ်းဆုံဟာ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုရဲ့ ကဗျာတွေထဲမှာဖြင့် အရှည်ဆုံး ကဗျာတစ်ပုဒ်ပါပဲ။ ကဗျာကတော့ သူ့မွေးဇာတိဖြစ်တဲ့ ဆိုက်ဗေးရီးယား ပြည်နယ်ထဲက ဇီမာဆိုတဲ့မြို့ကလေးကို အနှစ်နှစ်ဆယ်လောက်အကြာ ပြန်လာ တဲ့အခါမှာ တွေ့ရမြင်ရ ခံစားရတာတွေကို ဖွဲ့ထားပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က ရုရှားပြည် စကာလင့် ဈာပနပြီးခါစ ဘဲရီးယားကို သစ္စာဖောက်ဆိုပြီး အရေး ယူပြီးကာစ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီအကြောင်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူ့မြို့သူ မြို့သားတွေက မေးကြစမ်းကြတာတွေ၊ သူ့ဇာတိမြို့ကလေးကို မြင်ပြီး အရင်ကနဲ့ ဘာမှ ထူးခြားပြောင်းလဲမှု မရှိသေးတဲ့အတွက် သူ အားမလို အားမရ ဖြစ်ရပုံ တွေကို ဖွဲ့ထားပါတယ်။

ဒီစာအုပ်ထဲမှာပါတဲ့ နောက်ကဗျာတစ်ပုဒ်ကတော့ အာဖရိကန် ကဗျာ ဆရာဘားတစ်ရဲ့ လင်ပစ်မညည်းချင်းဆိုတဲ့ ကဗျာ ဖြစ်ပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်ခြောက်ဆယ်ပိုင်းဟာ အာဖရိကတိုက်ကြီး နိုင်ငံရေးအရ နိုးကြားလာတဲ့ကာလဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီခေတ်ကို “မည်းမှောင်တဲ့ ပထဝီတိုက်ကြီး ရဲ့ခေတ်” လို့ ခေါ်လေ့ရှိကြပါတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးတဲ့နောက်မှာ အာဖရိကတိုက် နိုင်ငံများဟာ အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးကို ရခဲ့ကြပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ဖော်တူဂီကိုလိုနီ အုပ်စိုးရေး နိုင်ငံကြီးတွေဟာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ပြီးတဲ့နောက်မှာ ပြိုလဲသွားခဲ့ကြပါတယ်။ ဘုရင်တွေရဲ့ သရဖူတွေဟာ ဖုန်တောထဲကို လွင့်စဉ်ပြုတ်ကျသွားကြပြီး အာဖရိကတိုက်ရဲ့ တော်လှန်ရေး မီးတောင်များဟာ တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး ပေါက်ကွဲနေခဲ့ကြတယ်။ အာဖရိကပြည်သူတွေရဲ့ လူထုလှုပ်ရှားမှု ဒီရေကြီးဟာ မြည်ဟည်း လိမ့်ဆင်း လာပြီး တော်လှန်ရေးအရှိန်ပြင်းစွာ တိုက်ခတ်လာနေပါတယ်။ အာဖရိက ကဗျာဟာ အဲဒီမုန်တိုင်းကြီးတွေရဲ့ မုန်တိုင်းကြိုငှက်ပါပဲ။

အာဖရိက ကဗျာဆရာတွေဟာ သူတို့ရဲ့ ကဗျာတွေနဲ့ ကိုလိုနီအုပ်စိုးသူ များရဲ့ မက်ထရီပိုလီတန် ကားလ်ချားလို့ ခေါ်တဲ့ မြို့ကြီးသား ယဉ်ကျေးမှုကို ဆန့်ကျင်ပြီး အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းဖို့ ဆော်သြခဲ့ကြတယ်။

အဲဒီအချိန်တစ်ဝိုက်လောက်တုန်းက လူဝိနာကိုဆီဆိုတဲ့ တောင်အာဖရိက အမျိုးသားသတင်းစာဆရာ တစ်ယောက်က ဆောင်းပါးတစ်စောင် ရေးခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီဆောင်းပါးထဲမှာ သူက “မိမိသည် လူမည်းတစ်ဦး ဖြစ်ရုံမျှမက လူဖြူတစ်ဦး မဟုတ်ဆိုတာကို သိလာတဲ့အချိန်မှာ အာဖရိကတိုက်ရဲ့ လူမည်းအမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ်ဟာလည်း ပေါ်ပေါက်လာတော့တယ်” လို့ ရေးခဲ့ဖူးပါတယ်။

သဘောကတော့ ဒီလိုပါ။ အချို့သော အာဖရိကနိုင်ငံများမှာ ခေတ်ပညာတတ် လူမည်းတွေကို လူဖြူများက သူတို့လူဖြူယဉ်ကျေးမှုထဲကို သိမ်းသွင်းကြပါတယ်။ အနောက်တိုင်း ယဉ်ကျေးမှုထုံးစံများနဲ့အညီ ဝတ်စားဆင်ယင်ခြင်း ပြုရင်၊ အနောက်တိုင်း အဝတ်အစားများကို ဝတ်ဆင်ရင်၊ အနောက်တိုင်း အကျင့်များနဲ့ အနောက်တိုင်း အယူဝါဒတို့ကို လက်ခံရင် အဲဒီလူမည်းတွေကို လူရာသွင်းပြီး သူတို့ရဲ့အသားအရောင်ကို မေ့ထားလိုက်ပါတယ်။ ဒီပေါ်လစီကို ပေါ်လစီအော့ဖ်အက်ဆီမီလေးရှင်းလို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ လူဖြူဇာတ်သွင်းပေးပေါ်လစီဆိုပါတော့။ လူမည်းဟာ သူ့အသားမည်းတာကို မေ့၊ သူ့ထုံးစံလေ့ကို မေ့၊ သူ့အမျိုးသား အစဉ်အလာတွေကို မေ့ပြီး သူ့ကိုယ်သူ လူဖြူမဟုတ်သည့် ယဉ်ကျေးသူအဖြစ် ထင်သွားအောင် လုပ်တာပါပဲ။ ကိုလိုနီ အုပ်စိုးရေးသမားတို့ရဲ့ ပေါ်လစီအော့ဖ်အက်ဆီမီလေးရှင်းဟာ ထိုက်သင့်သလောက်တော့ အောင်မြင်ခဲ့ပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဒီပေါ်လစီဟာ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် ပြင်းထန်နေတဲ့ အာဖရိက လူမျိုးတွေကို မျက်မှန်စိမ်း တပ်ပေးထားတဲ့ ပေါ်လစီပဲ မဟုတ်လား။ ဘယ်လောက်ကြာကြာ ခံနိုင်မှာတဲ့လဲ။

ဒီလိုနဲ့ အက်ဆီမီလေးရှင်း ပေါ်လစီအောက်မှာ ကျေနပ်ရောင့်ရဲနေကြတဲ့ လူမည်းအာဖရိကတိုက်သားတွေဟာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ လူမည်းဆိုတာကို မေ့ပြီး လူဖြူနဲ့ အတူတူဆိုတဲ့ အသိထဲမှာ နစ်မွန်းနေခဲ့ကြတယ်။ မြို့ကြီးသား ယဉ်ကျေးမှုရဲ့ ဩဇာအောက်မှာ ရောက်နေခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အာဖရိကန် ကဗျာဆရာများဟာ မြို့ကြီးသား ယဉ်ကျေးမှုအောက်က ရုန်းထွက်ပြီး သူတို့အခြေအနေကိုအမြင်သစ်၊ အတွေးသစ်နဲ့ ပြန်လှန်စစ်ဆေးခဲ့ကြတယ်။ ဒီသဘောထားကို သမိုင်းဆရာတို့က နက်ဂရီကျူးအမူအရာလို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ နက်ဂရီကျူးအမူအရာဟာ အာဖရိကကဗျာရဲ့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုမှာ အရေးကြီးတဲ့ အချက်

တစ်ရပ် ဖြစ်တယ်လို့ သတ်မှတ်ကြပါတယ်။

လင်ပစ်မ ညည်းချင်းမှာ ဖွဲ့ဆိုထားတဲ့အကြောင်းအရာကတော့ လူမည်း
ယောက်ျားဖြစ်သူက လူဖြူတွေရဲ့ အကျင့်တွေကို ရလာလို့၊ လူဖြူယဉ်ကျေးမှုကို
အတုခိုးလာလို့ သူ့မိန်းမကသူ့ယောက်ျားကို အပြစ်ဆိုဟန်ရေးထားတဲ့ ကဗျာ
ရှည်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အလွန်အားကောင်းပြီး အလွန်ဆန်းသစ်တဲ့ နိမိတ်ပုံတွေ၊
အလင်ကံတွေကို သုံးထားတဲ့အတွက်ဒီကဗျာဟာ နိုင်ငံတကာကဗျာမှာ ထင်ရှား
အရေးကြီးတဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကဗျာဟာ အာဖရိက ကဗျာရဲ့ လက္ခဏာတစ်ရပ်ဖြစ်တဲ့ နက်ဂရိကျူ
အစဉ်အလာကို ဖော်ပြထားတဲ့အတွက်လည်း အရေးကြီးတဲ့ ကဗျာကြီး ဖြစ်နေ
ပါတယ်။

*

နောက်တစ်ပုဒ်ကတော့ နိုဘယ်ဆုရ ချီလီအမျိုးသား ကဗျာဆရာကြီး
ပါဗလိုနီရူဒါရဲ့ သစ်ခုတ်သမား နိုးကြားလော့ဆိုတဲ့ ကဗျာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဟစ္စပန်းနစ် အမေရိကလို့ခေါ်တဲ့ စပိန်စကားပြောတဲ့ လက်တင်အမေရိက
တိုက်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ကဗျာဆရာကြီး သုံးဦးကတော့ စပိန် ကိုလိုနီခေတ်တုန်းက
ပေါ်ထွက်ခဲ့တဲ့ ကဗျာဆရာကြီး ဒီလာကရစ်ရယ်၊ ခေတ်သစ်ကဗျာခေတ်ကို
ဦးဆောင်ခဲ့တဲ့ ရူဗင်ဒါရီယိုရယ်၊ ခု ကျွန်တော်တို့ခေတ်မှာ ပေါ်ထွက်ခဲ့တဲ့
ပါဗလို နီရူဒါရယ်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအချက်ကို ဘယ်သူကမှ မငြင်းနိုင်ပါဘူး။
ဒီပြင် လက်တင်အမေရိကန် ကဗျာဆရာများကို ပြောရင် ငါတိုင်းပြည်က
ကဗျာဆရာတော့ မပါဘူး၊ သူတိုင်းပြည်က ကဗျာဆရာကိုပဲ စာရင်းထဲ
ထည့်ထားတယ် ဘာဖြစ်တယ်ဆိုပြီး အငြင်းပွားချင် ပွားကြဦးမယ်။ ဒီသုံးဦး
ကတော့ လက်တင်အမေရိကတိုက် တစ်တိုက်လုံးက တညီတညွတ်တည်း
လက်ခံကြရမယ့် ကဗျာဆရာကြီးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအထဲမှာ ပါဗလိုနီရူဒါကတော့ အထူးခြားဆုံးပါပဲ။ တချို့ကလည်း
နီရူဒါကို စာပေအရရော၊ နိုင်ငံရေးအရရော၊ ကြည့်ညှိလေးစားကြတယ်။
တချို့ကျတော့လည်းနီရူဒါရဲ့ ကဗျာတွေကို သဘောကျကြပေမဲ့ သူ့ရဲ့ နိုင်ငံရေး
အယူအဆကို မုန်းကြတယ်။ နီရူဒါဟာ ချီလီ ကွန်မြူနစ်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့အတွက်
သူ့ကဗျာကို လက်ခံကြသည့်တိုင် သူ့နိုင်ငံရေး အယူအဆကိုတော့ ဆန့်ကျင်ကြ

တာတွေ ရှိပါတယ်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်မှာ စာပေနိဘယ်ဆုရခဲ့တဲ့ လက်တင်အမေရိကန် စာရေးဆရာကြီး တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဂျူအန်ရာမ္မန်ရီမင်းနိစ်က “နီရူဒါဟာ ကြီးမြတ်တဲ့ ကဗျာဆရာ လူဆိုးကြီး” လို့တောင် ပြောခဲ့ပါတယ်။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ဟစ္စပန်းနစ် ကဗျာအစဉ်အလာမှာဖြင့် နီရူဒါဟာ ထိပ်တန်းမှာရှိတယ်ဆိုတာကိုတော့ အားလုံးက အသိအမှတ်ပြုကြရပါတယ်။

နီရူဒါလို့ ကျွန်တော်တို့ သိနေကြတဲ့ရိကာဒိုဘာဆိုတိုဟာ ချီလီပြည် ပါရယ်ဆိုတဲ့ မြို့ကလေးမှာ ၁၉၀၄ ခု ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့မှာမွေးပါတယ်။ သူ့အဖေက မီးရထားအမှုထမ်းပါ။ သူ့အဖေရဲ့ အလုပ်နဲ့ပတ်သက်လို့ နီရူဒါက “အဖေရဲ့ အလုပ်ကတော့ အမိန့်တွေကိုနာခံပြီး အမိန့်တွေကို တစ်ဆင့်ပြန်ပေးရသူ” လို့ ရေးထားပါတယ်။ သူ့အဖေဟာ အစမှာ မီးရထားစက်ခေါင်းရုံ ဖိုမင်၊ နောက်မှာ ဂါတ်ဗိုလ်ဖြစ်လာပါတယ်။ သူ့အသက်လေးနှစ်လောက်ရောက်တော့ အမေဆုံးသွားလို့ အဖေကနောက်အိမ်ထောင် ထူလိုက်ပါတယ်။ မိထွေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ “ကျွန်တော့်ကလေးဘဝကို စောင့်ရှောက်တဲ့ နတ်မိမယ်တစ်ပါး” လို့ သူက ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။

အသက် ၁၆ နှစ်ရောက်တော့ နီရူဒါဟာ စန်တီအာဂိုမြို့တော်မှာရှိတဲ့ ဆရာဖြစ်သင်ကျောင်းတစ်ကျောင်းမှာ တက်ပါတယ်။ ကျောင်းသားဘဝနဲ့ ကဗျာတွေစပ်၊ ကဗျာပြိုင်ပွဲတွေ ဝင်တဲ့အတွက် ကျောင်းသားသမဂ္ဂပွဲတော်မှာ ကဗျာ ပထမဆု ရခဲ့တယ်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ်နဲ့ ၁၉၂၆ ခုနှစ်ကြားမှာ နီရူဒါ ရေးလိုက်တဲ့ ကဗျာတွေဟာ မနည်းပါဘူး။ တချို့လည်းပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖြစ်ရဲ့၊ တချို့လည်း ထုတ်ဝေမယ့်လူမရှိဘူး။ ထုတ်ဝေသူ မရှိတဲ့အတွက် ရှိတဲ့အဝတ်အစား ကလေးနဲ့ လက်ပတ်နာရီကလေးကို ပေါင်နှံရောင်းချပြီး ကဗျာစာအုပ်ထုတ်ရ တယ်။

၁၉၂၄ ခုနှစ်မှာ အချစ်လင်္ကာနှစ်ဆယ်နဲ့ စိတ်ပျက်အားငယ်မှု တေးတစ်ပုဒ်” ဆိုတဲ့ ကဗျာစာအုပ်ကို ထုတ်လိုက်တဲ့နောက်မှာ နီရူဒါဟာ အလားအလာရှိတဲ့ လူငယ်ကဗျာဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ စာပေ လောကက အသိအမှတ် ပြုလာခဲ့ကြရတယ်။ ချီလီအစိုးရဟာ စာပေထူးချွန်တဲ့ ပညာရှင်များကို ချီးမြှင့်မြှောက်စားတဲ့ အစဉ်အလာရှိတဲ့အတွက် သူ့ကို ကောင်စစ်ဝန်အဖြစ် ခန့်အပ်လိုက်တဲ့အခါမှာ နီရူဒါဟာ ချီလီပြည်က ထွက်လာ

ခဲ့တယ်။ အဲဒါကတော့ ၁၉၂၇ ခုနှစ်ပါ။

နီရူဒါဟာ ပထမဥရောပကို သွားရတယ်။ နောက်အရှေ့တိုင်းကို သွားရတယ်။ ၁၉၂၇ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၃၇ ခုနှစ်ကြားမှာ နီရူဒါဟာ ရန်ကုန်၊ ကိုလံဘို၊ စင်ကာပူ၊ ဘာတေးဗီးယားလို့ ခေါ်တဲ့ ဂျာဗားကျွန်းတို့မှာ နေခဲ့ရတယ်။

သူ ရန်ကုန်ကို ရောက်လာပုံနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူ့ရဲ့ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ ထဲမှာ နီရူဒါက “ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းကို ဝင်လာတဲ့ သင်္ဘောကုန်းပတ်ပေါ်ကနေပြီး ရွှေပုံကြီးဖြစ်တဲ့ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးကို ဖူးမြော်ရပါတယ်။ ဆိပ်ကမ်းမှာ အံ့ဩစဖွယ် ရောင်မျိုးစုံ ဝတ်ဆင်ထားတဲ့ လူတွေ ကြိတ်ကြိတ်တိုးနေတာကို တွေ့ရတယ်။ ကျယ်ပြန့်ညစ်ပတ်တဲ့ မြစ်ကြီးဟာ မုတ္တမ ပင်လယ်ကွေ့ထဲကို စီးဝင်နေတယ်။ အဲဒီမြစ်ကြီးဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အလှဆုံးဆိုတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့လည်း လိုက်လျောတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီမြစ်ကမ်းပေါ်မှာ ကျွန်တော့် ဘဝသစ်ကို စခဲ့ရပါတယ်” လို့ ရေးထားပါတယ်။

ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းမှာ သူ့ဘဝသစ်ကို ဘယ်လိုစခဲ့တယ် ဆိုတာကိုတော့ နီရူဒါက အသေးစိတ် ရေးမထားပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ တွေးယူရတာကတော့ အဲဒီအချိန်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဆရာစံရဲ့လယ်သမားအရေးတော်ပုံကြီး ပေါ်ပေါက် နေတဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ အိန္ဒိယမှာ ဂန္ဒီရဲ့ ကွန်ဂရက်က ခေါင်းဆောင်တဲ့ အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုကြီး အရှိန်ကောင်းနေဆဲအချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ တရုတ်ပြည် မှာ ဂျပန်ခုခံစစ်ပွဲကြီး အရှိန်အဟုန် မြင့်မားနေဆဲအချိန်ဖြစ်ပါတယ်။ ချုပ်ပြီး ပြောရရင် အဲဒီအချိန်ဟာ အာရှတိုက်မှာ ကိုလိုနီ ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားရေး လှုပ်ရှားမှုကြီးတွေ အားကောင်းနေတဲ့အချိန်ဖြစ်ပါတယ်။ ဥရောပကို မျှော်ကြည့် လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ကမ္ဘာ့စီးပွားပျက်ကပ်ကြီး ဆိုက်နေပြီး အရင်းရှင်စနစ်ရဲ့ အထွေထွေ အကျပ်အတည်းကြီး ဆိုက်နေတဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေကို ကြည့်ပြီး သူ့ရဲ့နိုင်ငံရေးအမြင်ဟာ မသိမသာ ပြောင်းသွားတဲ့အတွက် ဧရာဝတီ မြစ်ကမ်းမှာ သူ့ဘဝသစ်စခဲ့တယ်လို့ ဆိုလေသလားလို့ တွေးစရာပါပဲ။

နီရူဒါဟာ ၁၉၃၃ ခုနှစ်မှာ ချီလီပြန်သွားတယ်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်မှာ စပိန်ပြည် မဒရစ်မြို့ကို ကောင်စစ်ဝန်တာဝန်နဲ့ ရောက်သွားပြီး စပိန် ကဗျာ ဆရာတွေဖြစ်တဲ့ လော်ကာတို့၊ ဘယ်ဗာတီတို့၊ ဆာနူဒါတို့၊ ဟာနန်ဒေးစ် တို့နဲ့ ပေါင်းမိသွားပြီး သူ့ရဲ့ နာမည်ကြီး ကဗျာစာအုပ်ဖြစ်တဲ့ မြေကြီးပေါ်

နေထိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ ကဗျာစာအုပ်ကို ထုတ်ပါတယ်။ အဲဒီကဗျာစာအုပ် ထုတ်ပြီး တာနဲ့ နိရူဒါဟာ နိုင်ငံတကာက အသိအမှတ်ပြုရတဲ့ ကဗျာဆရာကြီးတစ်ဦး အဖြစ်ကို ရောက်သွားတော့တာပါပဲ။

၁၉၃၆ ခုနှစ်မှာ စပိန်ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်တော့ သံတမန် တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ နိရူဒါဟာ သံတမန်ကျင့်ဝတ်တွေကိုတောင် မစောင့်ထိန်းတော့ဘဲ သူ့ရဲ့ဖက်ဆစ် ဆန့်ကျင်ရေးသဘောထားကို ထုတ်ဖော်လိုက်ပါတယ်။ ဒီတင် သူ့ကို ချီလီ အစိုးရက ပြန်ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်တက်လာတဲ့ သမ္မတသစ်က စပိန်ပြည်ပြေးတွေကို အမေရိကပြည်ထောင်စုကို ပို့ပေးဖို့ အထူးတာဝန်တစ်ရပ် အနေနဲ့ သူ့ကို ဥရောပကို လွှတ်လိုက်ပါတယ်။ ၁၉၃၉-၁၉၄၃ ခုနှစ် အတွင်းမှာ ချီလီ ကောင်စစ်ဝန်အဖြစ် မက္ကစီကို နိုင်ငံကို ပို့လိုက်ပါတယ်။

ဒီနောက် နိရူဒါဟာ ချီလီကို ပြန်လာပြီး နိုင်ငံရေးလောကထဲကို ရောက်လာပါတယ်။ ဆီးနိတ်လွှတ်တော် အမတ်အဖြစ် အရွေးခံရပြီး သူလည်း ကွန်မြူနစ်တစ်ယောက် ဖြစ်သွားပါတယ်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှာ ချီလီ ကွန်မြူနစ်ပါတီကို မတရားအသင်း ကြေညာလိုက်တဲ့အခါမှာနိရူဒါလည်း ဆီးနိတ်လွှတ်တော် အမတ်အဖြစ်က ထုတ်ပယ်ခြင်းခံရပြီး ပြည်ပြေးဘဝရောက်ခဲ့ပါတယ်။ နိရူဒါဟာ နယ်စပ်ကိုကျော်ပြီး မက္ကစီကိုပြည်ကို ရောက်လာပါတယ်။ အဲဒီမှာနေရင်း သူ့ရဲ့ နာမည်ကြီး ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်တဲ့ ကန်တိုဂျင်နရယ်ဆိုတဲ့ ပြည်သူ့ တေးသံ ကဗျာရှည်ကြီးကိုဖွဲ့ပါတယ်။ ဒီနောက် အိတလီနဲ့ ပြင်သစ်ကို ပြေးရ ပါတယ်။ ဒီနောက် ဆိုဗီယက်ယူနီယန်၊ ပြည်သူ့တရုတ်ပြည်စတဲ့ နိုင်ငံများမှာ သွားရောက်နေထိုင်ပြီး ဥရောပကို ပြန်ရောက်လာပါတယ်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်မှာ ချီလီပြည်ကို ပြန်ရောက်လာပြီး စတာလင်ဆု ချီးမြှင့်ခြင်း ခံရပါတယ်။

ဟစ္စပန်းနစ် ကဗျာလို့ခေါ်တဲ့ လက်တင်အမေရိက ကဗျာသမိုင်းကို ကြည့်ရင် ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ် ဒါရီယိုရဲ့ နီလာရောင် ကဗျာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေတဲ့ ကာလနဲ့ ကွယ်လွန်သွားတဲ့ ၁၉၁၆ ခုနှစ် ကြားကာလကို “ခေတ်ပေါ်ကဗျာခေတ်” လို့ သတ်မှတ်ကြပါတယ်။ အညံ့စား စိတ်ကူးယဉ်စာပေတွေကြောင့် စာပေ လောကကြီး မောပန်းအားကုန်ပြီး ကသောင်းကနင်း ဖြစ်နေတဲ့အချိန်၊ စာပေ ကာလပျက်နေတဲ့အချိန်မှာ ခေတ်ပေါ်ဝါဒ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ စာပေမြင်ကွင်း တစ်ခုမှာ အညံ့စား အပျင်းစား စိတ်ကူးယဉ် စာပေတွေ ဗွက်ပေါက်လာပြီဆိုရင်

အဲဒီဗွက်တောထဲက ရုန်းထွက်လာတဲ့ လှုပ်ရှားမှု တစ်ခုကိုတော့ တွေ့ရမမြဲပါပဲ။
အဲဒီလှုပ်ရှားမှုဟာ ခေတ်ပေါ်ဝါဒ လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်ပါတယ်။

ဟစ္စပန်းနစ်စာပေဟာ ဗွက်ထနေတဲ့ အညံ့စား စိတ်ကူးယဉ် ဝါဒထဲကနေ
ရုန်းထလာပြီး ပြင်သစ်သင်္ကေတဝါဒနဲ့ ဟစ္စပန်းနစ် စာပေအမွေအနှစ်တွေကို
ပေါင်းစပ်ပြီး ပေါ်လာတဲ့ဝါဒ ဖြစ်တယ်။ ဟစ္စပန်းနစ် ခေတ်ပေါ်ကဗျာဟာ
စကားလုံးအရ၊ နရီအရ၊ နိမိတ်ပုံအရ ခေတ်သစ်နဲ့ ရှေးဟောင်းစာပေအမွေအနှစ်
တို့ကို ပေါင်းစပ်ထားတာ ဖြစ်တယ်လို့ ဝေဖန်ရေး ပညာရှင်တွေက ဆိုကြတယ်။

ခပ်စောစောပိုင်းတုန်းက နီရူဒါဟာ ခေတ်ပေါ်ဝါဒနောက်ကို လိုက်ခဲ့ပါ
တယ်။ အထူးသဖြင့် မြေကြီးပေါ်တွင် နေထိုင်ခြင်းစတဲ့ ကဗျာရှည်ကြီးတွေ
ကို ရေးတဲ့အချိန်မျိုးလောက်ဆိုပါတော့။ အဲဒါက ၁၉၂၀ နဲ့ ၁၉၃၀ ကြား
ကာလမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ၁၉၃၀ နဲ့ ၁၉၄၀ ကြားကာလမှာတော့ နီရူဒါရဲ့
ကဗျာဟာ ပြောင်းသွားပါတယ်။ “ကမ္ဘာကြီးပြောင်းသလို ကျွန်တော့်ကဗျာလည်း
ပြောင်းသွားခဲ့တယ်” လို့ သူ့ရဲ့ သောကနဲ့ဒေါသဆိုတဲ့ ကဗျာစုမှာ ရေးခဲ့တယ်။

ခပ်စောစောပိုင်းကစပ်ခဲ့တဲ့ မြေကြီးပေါ်တွင် နေထိုင်ခြင်း ကဗျာ
ရှည်ကြီး နှစ်ပုဒ်နဲ့နောက်ပိုင်း ၁၉၃၀ ကျော်တစ်ဝိုက်မှာ စပ်တဲ့ ကဗျာများဖြစ်ကြတဲ့
အယ်လီမင့်တယ်အိုဒ်လို့ ခေါ်တဲ့ ကဗျာရှည်ကြီးတွေ စိတ်အပြောင်းအလဲဆိုတဲ့
ကဗျာရှည်ကြီးတွေ၊ ပင်လယ်ခရီးသွားနဲ့ အိမ်အပြန်ဆိုတဲ့ ကဗျာရှည်ကြီးတွေ
စပျစ်သီးနဲ့ လေညှင်းဆိုတဲ့ ကဗျာရှည်ကြီးတွေဟာ မတူကြတော့ဘူး။

အရင်တုန်းက ကဗျာရှည်ကြီးတွေက တောတောင်ရေမြေဩကာသ
လောကနဲ့ ဒီဩကာသ လောကထဲမှာ သူ့ရဲ့ကိုယ်ခန္ဓာ၊ သူ့ရဲ့ဝိညာဉ် ဘယ်လို
ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းကြသလဲဆိုတဲ့ အကြောင်းတွေ၊ ပုဂ္ဂလိက ခံစားချက်တွေကိုပဲ
ရေးလေ့ရှိတယ်။ ပုဂ္ဂလိက ဆန်နိုင်လေ ကဗျာကောင်းလေ ဆိုတဲ့ သဘောအတိုင်း
လူနားလည်တာ မလည်တာကို အဓိကမထားဘဲ သူ့ခံစားချက်၊ သူ့အာရုံထဲမှာ
ထင်ဟပ်ချက်တွေကိုပဲ ရေးလေ့ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ပိုင်းမှာတော့ ဒီလို
မဟုတ်တော့ဘူး။ ကဗျာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ ဆက်သွယ်ဖို့၊ စကားပြောဖို့
ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆလာတယ်။ စာဖတ်သူ နားလည်နိုင်မယ့် ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးနဲ့
ရေးရမယ်လို့ သူ ယူဆလာတယ်။

သူရေးမယ့် ကဗျာရှည်ရွယ်ချက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ နီရူဒါက ဒီလို

ရေးခဲ့ပါတယ်။

“အခြားစာအုပ်များနဲ့
 ကြာပွင့်ဝင်စားတို့ရဲ့ အလုပ်သင်များရဲ့
 ထောင်သွင်း အကျဉ်းချခံရအောင်
 ငါ ကဗျာရေးခြင်း မဟုတ်။
 လမင်းနဲ့ ရေစင်
 စာသင်ကျောင်းနဲ့ မုန့်ယှက်
 ဝိုင်အရက်နဲ့ ဂိတာ
 ကိရိယာ တန်ဆာပလာနဲ့ စီစဉ်တကျ ရှိမှုတို့ကို
 လိုအပ်သူတို့အတွက်သာ ငါ ကဗျာ ရေးတယ်” လို့ ဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။

သူ့ကဗျာတွေဟာ
 “အသုံးကျပြီး အသုံးချနိုင်ရမယ့်
 သတ္တုနဲ့ ကောက်နှံစပါး
 ထယ်သွားကို စောင့်မျှော်နေတဲ့ မျိုးစေ့
 လက်တွေ့မှာ သုံးလို့ရတဲ့ တန်ဆာပလာ ဖြစ်စေရမယ်” လို့ သူက
 ထပ်ရေးခဲ့တယ်။

ဒီနည်းအားဖြင့် နိရူဒါဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်နှစ်ရာလောက်က ဂျာမန်ဒဿန
 ပညာရှင် ဟားဒါးရဲ့ ဘုံဝါဒသဘောကို နှယ်သွားတယ်လို့ ပညာရှင်များက
 ဆိုကြပါတယ်။ ကဗျာဟာ လူမှုလုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ရမယ်၊ ကဗျာဟာ
 အလုပ်ရဲ့ပစ္စည်းတစ်ခု အနေနဲ့ အသုံးကျရမယ်၊ အသုံးချနိုင်ရမယ်၊ မှန်ကန်
 မြင့်မြတ်သူတွေအတွက် လက်နက်ကိရိယာ ဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ နိရူဒါရဲ့ အယူ
 အဆဟာ ကဗျာသည်အများအတွက် အသုံးကျရမယ်ဆိုတဲ့ ဟိုရေးရဲ့ ကဗျာသာရ
 ကျမ်းလာ ကဗျာအယူအဆနဲ့ရော၊ အမေရိကန် လွတ်လပ်ရေး ခေတ်ဦးက
 ထွန်းကားခဲ့တဲ့ အမေရိကန်ကဗျာဆရာများရဲ့ အယူအဆနဲ့ ပါသွား တူနေတယ်လို့
 ပညာရှင်များက အကဲဖြတ်ကြပါတယ်။

နိရူဒါဟာ ၁၉၇၁ ခုနှစ် အာယန်ဒေး ခေါင်းဆောင်တဲ့ လက်ဝဲအစိုးရ
 တက်လာမှပဲ ချီလီပြည်ကို ပြန်လာခဲ့ပါတယ်။ ချီလီပြည်ရောက်တော့ ပြည်သစ်
 ပြည်ကို သံအမတ်အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း ခံရပါတယ်။ ပြင်သစ်မှာ သံအမတ်အဖြစ်

ခန့်အပ်ခံရတုန်းမှာပဲ စာပေဆိုင်ရာနိဘယ်ဆုချီးမြှင့်ခြင်း ခံရပါတယ်။ နိဘယ်ဆု တက်ယူတဲ့ အခမ်းအနားကို သူရေးထားပုံက “ကလေးတွေစာမေးပွဲ အောင်လက်မှတ် တက်ယူရသလိုပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီလိုအခမ်းအနားမျိုးဟာလိုတော့ လိုအပ်ပါတယ်” လို့ ရေးထားပါတယ်။

၁၉၇၃ ခုနှစ်မှာ ချီလီ လက်ဝဲအစိုးရ ပြုတ်ကျသွားပြီး ပီနိုချက်ရဲ့ အစိုးရ တက်လာပါတယ်။ အဲဒီအစိုးရတက်ပြီး ဆယ့်နှစ်ရက်အကြာမှာပဲ နီရူဒါကွယ်လွန်ခဲ့ပါတယ်။

နီရူဒါဟာ “မသန့်စင်တဲ့ကဗျာ” ဆိုတဲ့ အယူအဆကို အတိအလင်း ကြွေးကြော်ထူထောင်ခဲ့သူ တစ်ဦးဖြစ်တယ်။ “မသန့်စင်တဲ့ ကဗျာ” ဆိုတာက ဒီလိုပါ။ နီရူဒါ မတိုင်ခင်တုန်းက ကဗျာဆိုတာ သန့်ရှင်းတဲ့လှပတဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကိုပဲဖွဲ့ ရမယ်။ အဲဒီ အကြောင်းအရာတွေကလွဲပြီး တခြား အကြောင်းအရာများကို ဖွဲ့တဲ့အရာများဟာ ကဗျာမဟုတ်ဘူးလို့ ယူဆ ခဲ့ကြတယ်။ ကဗျာဆိုတာ လှတာ ညွန့်တာ ပူးတာကလေးတွေကိုချည်း ဖွဲ့ ရမယ်ပေါ့။ ဣန္ဒာရုံတွေကိုချည်းပဲ ဖွဲ့ မယ်ပေါ့။ အနိဋ္ဌာရုံကို ဖွဲ့တာဟာ ကဗျာမဟုတ်ဘူးပေါ့။ အဲဒီဂိုဏ်းက သူတို့ကိုယ်သူတို့ “သန့်စင်သော ကဗျာဂိုဏ်း” လို့ အမည်တပ် ပါတယ်။

အဲဒီဂိုဏ်းကို ချေပတဲ့အနေနဲ့ နီရူဒါက (Toward An Impure Poetry) မသန့်စင်သော ကဗျာသို့ဆိုတဲ့ စာတမ်းငယ် တစ်စောင်ရေးခဲ့ပါ တယ်။ သူ့စာတမ်းမှာ နီရူဒါက အောက်ပါအတိုင်း ရေးခဲ့ပါတယ်။

“ညနဲ့နေ့ တစ်ချိန်ချိန်မှာ ရပ်နားနေတဲ့ ရုပ်ဒြပ်လောကကြီးကို ကြည့်ရ တာဟာ တော်တော်ကြည့်လို့ကောင်းတယ်။ ဓာတ်သတ္တုတွေ၊ ဟင်းသီး ဟင်းရွက်တွေ၊ ကျောက်မီးသွေးတွင်းက ကျောက်မီးသွေးအိတ်ကြီးတွေ၊ စည်ပိုင်း တွေ၊ ခြင်းတောင်းတွေ၊ ရွှေပေါ်နဲ့ လွန်ပူတွေ ထည့်ထားတဲ့ လက်သမား သေတ္တာတွေကို ရှည်လျားဖုန်ထူတဲ့ လမ်းမကြီးတစ်လျှောက် သယ်ဆောင် လာရတဲ့ ဘီးကြီးတွေကို ကြည့်ရတာ သိပ်ကြည့်လို့ ကောင်းတယ်။ သုံးပြီးသား ပစ္စည်းတွေရဲ့ အပေါ်ယံမျက်နှာပြင်တွေ၊ လက်နဲ့ထိလို့ ပွန်းပဲ့ ကိုက်စားနေတဲ့ နေရာတွေ၊ ပျင်းစရာကောင်းသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံမှာ သနားစရာကောင်းတဲ့ အဲဒီအရာတွေကို ကြည့်ရတာ သိပ်ကြည့်လို့ကောင်းတယ်။ ဒီအရာတွေဟာ

ကျွန်တော်တို့ အထင်သေးလို့ မရတဲ့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ တကယ့်ဘဝကို ဖော်ပြတဲ့ အရာတွေဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာကြီးဟာ ဘယ်လောက် စူးစမ်းစရာ ကောင်းပြီး ဘယ်လောက် ဆွဲဆောင်မှု ရှိသလဲဆိုတာ ပြနေတဲ့အရာတွေဖြစ်တယ်။

“ဒီအရာတွေထဲမှာ လူရဲ့ မသန်ရှင်းမှုပေါင်းစုံ ရောပြွမ်းပါဝင်နေကြတယ်။ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေရဲ့ အသုံးဝင်မှုနဲ့ အသုံးမဝင်မှုတွေ ပေါင်းစည်းပါဝင်နေ ကြတယ်။ ခြေရာတွေ လက်ရာတွေ ပါဝင်နေကြတယ်။ အရာဝတ္ထုတွေရဲ့ ဘေးမှာ ဝန်းရံနေတဲ့ လူတွေရဲ့ အနံ့အသက်တွေ ပါဝင်နေကြတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ ရှာဖွေနေတဲ့ ကဗျာဟာ ဒီလိုကဗျာမျိုးဖြစ်တယ်။ အက်စစ်နဲ့ စားထားသလို ပွန်းပဲ့နေတဲ့ ကဗျာ၊ ချွေးတွေရွဲနစ်နေတဲ့ကဗျာ၊ မီးခိုးတွေ မွန်နေတဲ့ကဗျာ၊ နှင်းပန်းနံ့နဲ့ ကျင်ငယ်နံ့ရနေတဲ့ ကဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လုပ်ငန်းတွေက စဉ်းစားစွဲစက်တွေနဲ့ ပေနေတဲ့ ကဗျာမျိုးကို ကျွန်တော်တို့ ရှာနေတယ်။

“ကျွန်တော်တို့ ဝတ်စားထားတဲ့ အဝတ်အစားလို့ မသန်စင်တဲ့ ကဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာ အတ္တဘောကြီးလို့ မသန်စင်တဲ့ ကဗျာ၊ စွပ်ပြုတ်ရည် စွန်းသလို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အပြုအမူတွေနဲ့ ညစ်ထေးစွန်းထင်းနေတဲ့ ကဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပါးရေတွန့်တွေလို ဖြစ်နေတဲ့ကဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့အိပ်မက်၊ ကျွန်တော်တို့စူးစမ်းမှု၊ ကျွန်တော်တို့ နိမိတ်ဖတ်ချက်တွေ ပါနေတဲ့ကဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့အချစ်နဲ့ အမုန်းကို ကြေညာတဲ့ကဗျာ၊ အလှအပနဲ့ သားရဲတိရစ္ဆာန် ကြီးတွေပါတဲ့ကဗျာ၊ ပြန်လည်ဆုံတွေ့ရလို့ တုန်လှုပ်မှုတွေပါတဲ့ ကဗျာ၊ နိုင်ငံရေးဘက်လိုက်မှုတွေပါတဲ့ ကဗျာ၊ ငြင်းဆိုမှုနဲ့ သံသယတွေပါတဲ့ ကဗျာ၊ ယုံကြည်မှုနဲ့ အခွန်တော် အကြောင်းကို ဖွဲ့ထားတဲ့ ကဗျာ၊ ဒီလို ကဗျာမျိုးကို ကျွန်တော်တို့ လိုက်လံရှာဖွေ နေခြင်းဖြစ်တယ်” လို့ သူက ရေးထားပါတယ်။

စဉ်းစားစရာ အယူအဆ တစ်ခုပါပဲ။

ဒီစာအုပ်ငယ်မှာပါတဲ့ ကဗျာများဟာ “မိုးဝေ” စာပေမဂ္ဂဇင်းမှာဖော်ပြခဲ့တဲ့ ကဗျာအချို့ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကဗျာများကို ဖော်ပြပေးခဲ့တဲ့ မိုးဝေ စာပေမဂ္ဂဇင်းနဲ့ ဒီစာအုပ်ငယ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေတဲ့ ဘဝတက္ကသိုလ်စာပေတို့ကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြပါတယ်။

မောင်သစ်တည်

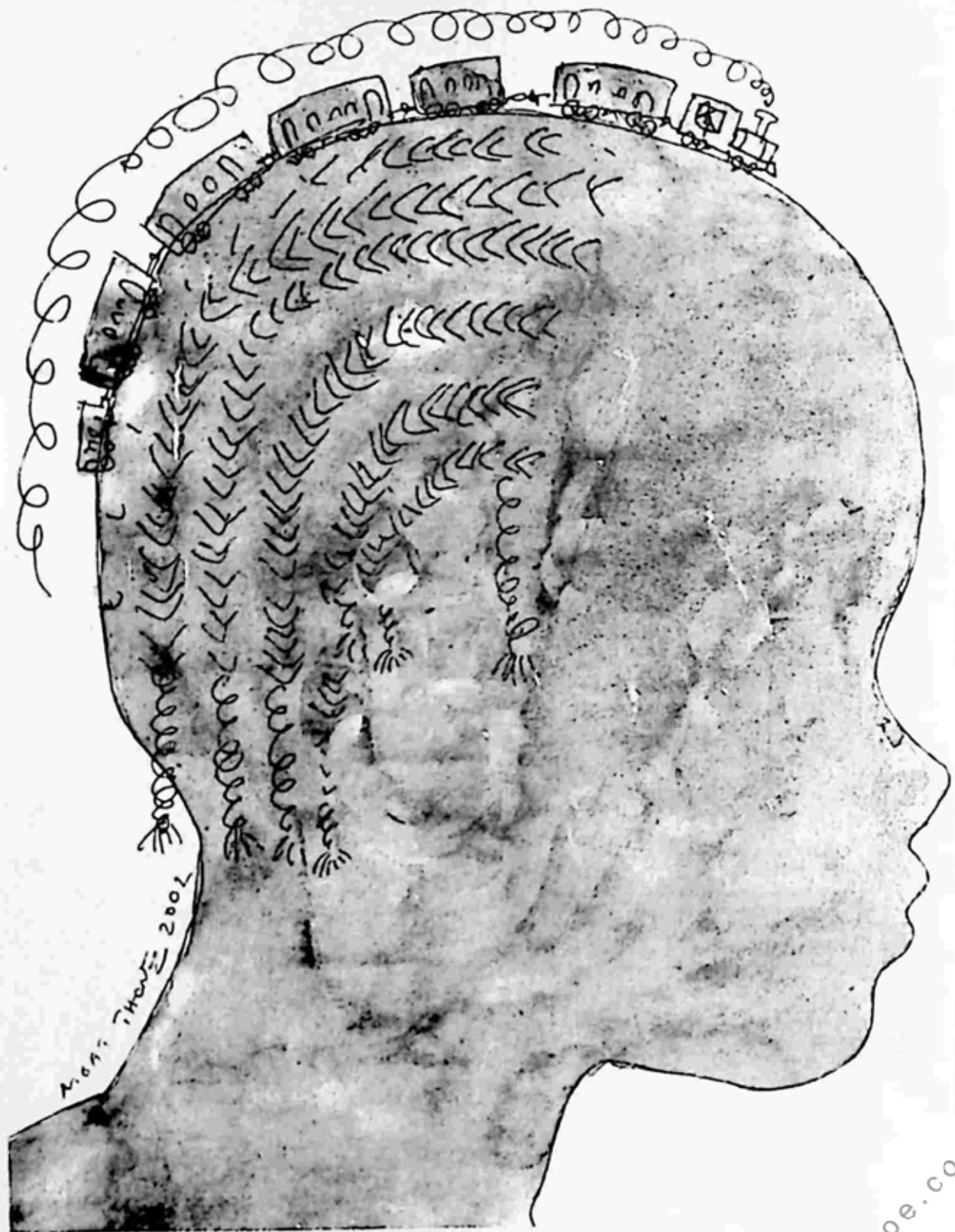
mgyc.com

mgyc.com

ဒီမာလမ်းဆုံ

Zima Junction

Yevgeny Yevtushenko

Man: Thant 2002

အသက်ကြီးလာလေလေ ပိုပြီး ရိုးသားလာလေတဲ့။
 လူတွေရဲ့ ပြောင်းလဲမှုတွေဟာ
 ငါ့အဖို့ ဘာသာစကား တစ်ရပ်နဲ့ တူနေတယ်။
 တကယ်လို့ ခု မင်းကို ငါမြင်တဲ့ အမြင်ဟာ
 ဟိုတုန်းက မင်းကို ငါမြင်တဲ့ အမြင်နဲ့ မတူဘူးဆိုရင်
 ခု မင်းကို ငါမြင်တဲ့ အမြင်ဟာ
 အသစ်ဖြစ်နေတယ်ဆိုရင်
 ငါ့ကိုယ်ငါ အသစ်ပြန်လည် တွေ့ရှိလိုပါပဲ။
 ငါ့ရဲ့ နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ဟာ
 မရင့်ကျက်သေးဘူးဆိုတာ ငါ သိပါတယ်။
 ဒါပေမဲ့ ငါပြောခဲ့တဲ့ စကားတွေ
 ငါ ပြောသင့်ခဲ့တဲ့ စကားတွေ
 ငါ ပြောသင့်လျက်နဲ့ မပြောမိတဲ့ စကားတွေကို
 ငါပြန်ပြီး သုံးသပ်ကြည့်တယ်။

ငါ့ဘဝမှာ နောက်ပြန်ကြည့်တာတွေ
 ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ခံစားချက်တွေ
 အတွေးတွေနဲ့ ဆန္ဒတွေ
 မကြာခဏ ကြုံခဲ့ရတယ်။
 ဘဝရဲ့ ညီညာတဲ့ အကွေ့ကွေ့၊ လမ်းကြောင်းတွေမှာ

ရက်ရောတဲ့ စေတနာတွေကို တွေ့ပါရဲ့။
ဒါပေမဲ့ ဘာမှ မပြီးမြောက်ခဲ့လေဘူး။
ဒီနေရာကတော့
ငါ့ဖိနပ်မပါဘဲ ပထမဆုံး လမ်းလျှောက်တဲ့နေရာ
ပုန်မှုန့်တွေကို ခြေနဲ့ကန်ပြီး ဆော့ကစားတဲ့နေရာ
ဒီမြေ ဒီနေရာမှာ
စိတ်ကူးသစ်တွေ အားမာန်သစ်တွေကို တွေ့ရတယ်။
ဘာကယ် ရေအိုင်ကြီးနားက ငါ့ဇာတိမွှေးမြေဟာ
ငါ့ကို စောင့်လင့်လို့ ကြိုနေတယ်။

ပိုင်းပင်တွေကို နောက်တစ်ခါ မြင်လိုတဲ့ဆန္ဒ
အချိန်ဆိုတဲ့ စကားမပြောတဲ့ သက်သေတွေရယ်
ကာလ အကွာအဝေးတွေရယ်
လယ်သမား သူပုန်ကြီး အပြီးမှာ
နယ်နှင်ဒဏ် ခံခဲ့ကြရပြီး
ငါ့အဘေးနဲ့အတူအသက်သွေးကို ပေးလှူခဲ့ကြတဲ့
သူမတူသော အာဇာနည် အထောင်အသောင်းတွေကို
ပြန်ပြောင်းလို့ သတိရမိသေးရဲ့။

ဟိုးအဝေး ရွဲ့ဗွက်တွေ၊ မိုးရေတွေထဲမှာ
သားတွေ မယားတွေနဲ့
အုပ်စုလိုက် အမောင်းခံခဲ့ကြရတဲ့
ဇီတိုမိက ယူကရိန်း လယ်သမားတွေကို
ပြန်ပြီး တွေ့ချင်သေးရဲ့။
နယ်ခြားကို အနှင်ခံရရင်း
ကိုယ်အသက်ထက် ချစ်မြတ်နိုးတဲ့ အရာတွေကို
မေ့ပျောက်နိုင်တဲ့ သတ္တိမျိုး ရခဲ့ကြတယ်။
အစောင့်တွေက မသက်မသာ မျက်လုံးတွေနဲ့ကြည့်လို့။

သူတို့ရဲ့ လက်တွေ့မှာ သွေးကြောကြီးတွေ ဖောင်းလို့
တပ်ကြပ်က မီးဖိုဘေးမှာ ထိုင်ပြီး
နံပါတ်တုတ်နဲ့ ကစားနေတယ်။

တစ်ညလုံး

ငါ့အဘေးဟာ ဆေးတစ်ဆုံပြီး တစ်ဆုံ ဖွာရင်း

သူ့ရဲ့ လယ်သမား လက်ကြမ်းကြီးထဲမှာ

မီးကျိုးခဲ ရဲရဲကို ဆုပ်ကိုင်ရင်း

ထိုင်ပြီး တွေးနေတယ်။

ဪ... ငါ့အဘေး၊ ဘာတွေကို တွေးပါလိမ့်။

နယ်စိမ်း ပယ်စိမ်းကိုတော့ ရောက်ရပြီ။

ကြိုဆိုပွေ့ဖက်မှုလား၊ ခြိမ်းခြောက်မှုလား

ဒီနယ်မှာ လူတွေဟာ ရာဇကုမ္မာတွေလို နေကြတယ်ဆိုတဲ့

မူနံဝါးတဲ့ ယုံတမ်းစကားတွေကို

သူမယုံပါဘူး။

(ရာဇကုမ္မာတွေလို နေခဲ့တယ် ဆိုတာရော ဘယ်အချိန် ဘယ်ကာလ
ကလဲ)

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ်

မြေကြီးရှိရင်

ထွန်ယက်ခြင်းနဲ့ စိုက်ပျိုးခြင်းကတော့ ရှိရစမြဲပဲ။

အသင် အကျဉ်းသား

သင်ရောက်တော့ တွေ့လိမ့်မယ်၊ ရှေ့ဆက်ချီ။

အို...ယူကရိန်း၊ အမေ ယူကရိန်း

အသင် ဘယ်မှာလဲ။

မနက်စောစောမှာ ဂါထာဝှက်တဲ့

ညှက်ကလေးတွေ ဘယ်မှာလဲ။

ပတ်ပတ်လည်မှာ တောကြီးမျက်မည်း ဖုံးလို့

သူ့အတွက် လုံးလုံး လမ်းမရှိဘူး။

ခြေချစရာ၊ မြင်းပြေးစရာ နေရာမရှိဘူး။

ပျံစရာ မရှိဘူး။
ဒီလယ်သမား နယ်သစ်ထွင်သူတွေဟာ
နယ်ရိုင်းပယ်ရိုင်း ရေရိုင်းမြေရိုင်းကို
ကိုယ့်ကံ ကိုယ့်အကြောင်းပဲလို့ အောက်မေ့ခဲ့ကြတယ်။
အမေရင်း မဟုတ်ပေမဲ့
ကြင်နာတတ်လေတဲ့ မိထွေးပေပဲလို့
ထင်တွေးခဲ့ကြတယ်။
မြေစိုင်းခဲ မာမာကို
လက်ထဲဆုပ်ပြီး ခြေခဲ့ကြရတယ်။
စမ်းရေကို သောက်ခဲ့ကြရတယ်။
သူတို့ သားမြေးတွေကိုလည်း တိုက်ခဲ့ကြရတယ်။
ဒါဟာ ပထဝီမြေကြီး
ဒီမြေကြီးကို သွေးရင်းသားရင်းလို
စားတတ်အောင်၊ သိတတ်အောင်၊ နားလည်တတ်အောင်
သူတို့ကို သင်ကြားပေးခဲ့ရတယ်။
နာကြည်းစရာ ဘဝနဲ့
ချွတ်ချုံကျ ဆင်းရဲမွဲတေခြင်း ထမ်းပိုးကြီးကို
ပခုံးထက်မှာ ထမ်းခဲ့ရတယ်။
နံရံထဲကို စူးဝင်သွားတဲ့ သံတစ်ချောင်းကို
ဘယ်သူကမှ အပြစ်မဆိုကြ။
သံချောင်းဟာ ပုဆိန်နဲ့ ရိုက်လိုက်လို့
နံရံထဲကို စူးဝင်သွားရတာပဲ မဟုတ်လား။
အခက်အခဲတွေ အများကြီး
စိုးရိမ်သောကတွေ တစ်ပုံတစ်ပင်နဲ့
ပင်ပန်းတဲ့ ခါးတွေကိုကုန်းပြီး
ဘယ်လိုပဲ ရုန်းခဲ့ကြရပေမဲ့
သူတို့ဟာ ပေါင်မုန့်စားရသူတွေ မဟုတ်ဘဲ
ပေါင်မုန့် အစားခံရသူတွေ ဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။

လယ်ကွင်းထဲမှာ၊ အိမ်ထဲမှာ၊ စပါးကျိုထဲမှာ
 ကောက်နယ်တလင်းထဲမှာ
 ပေါင်မုန့်ရှိတဲ့နေရာမှာ
 အမှန်တရားရှိတယ်။
 ပေါင်မုန့်ရှိရင် အမှန်တရား အလိုလိုရှိတယ်။
 နှေးကွေး နောက်ကျတဲ့ အတွေးများနဲ့
 ငါ့အဘေးဟာ တစ်သက်လုံး ငတ်ပြတ်ပြီး
 ပါးစပ်ခြောက်အူခြောက် သေသွားခဲ့ရတယ်။
 ကောက်ထွက် မကောင်းတဲ့ နှစ်ပေါင်းများစွာကို
 သစ္စာတရားလို့ သူသိသွားခဲ့ရတယ်။

ငါ့အဆား အကြောင်းကို ထားပါတော့။
 ခု ငါတို့ခေတ်၊ ငါတို့အထဲက အသစ်
 ၁၉၁၉ ခု အမေ ကိုးနှစ်သမီးတုန်းကလည်း
 ငါ့အမေဟာ ဒီအဖြစ်မျိုးနဲ့ ကြုံခဲ့ရပြန်တယ်။
 ဆောင်းဦးပေါက်တစ်နေ့ ရိုင်ဖယ်သေနတ်သံတွေ
 မုန်တိုင်းတိုက်သလို ညံလာတယ်။
 တောင်ကမ်းပါးစောင်း တစ်လျှောက်မှာ
 လူရွယ်တစ်ယောက် မြင်းကို တွယ်စီးလို့
 သူ့ခေါင်းမှာ ကော့ဆက်သျှောင်ထုံးနဲ့
 သူ့ဦးထုပ်မှာ ကြယ်တစ်လုံးနဲ့။
 သူ့နောက်မှာ ကမူဘေးက တံတားအိုပေါ်မှာ
 မိုးပြိုသလို မြင်းတပ်
 ခွာရှုပ်သံတွေ မြည်ဟည်း
 အို...နေရာမလပ် မြင်းတပ်တွေချည်း။
 တလျှပ်လျှပ်ပြိုးပြောင်
 နေရောင်မှာ ငှက်ကြီးတောင်စားတွေနဲ့
 စားသွားတွေ ညီညာလိုက်ပုံက

ဇိမာဆိုတဲ့ လမ်းဆုံမှာ။

နိုင်ငံရေးမှူး ရောက်လာတော့
 တန်းလျားဆား မီးဖိုမှာ
 ရန်သူပမာ ဟန်အတုခိုး
 တစ်ယောက်တစ်မျိုး ရယ်စရာတွေ ပြောပြီး
 တသောသော ဝိုင်းဖွဲ့
 ချောမောတဲ့ မြင်းတပ်ဗိုလ်ရဲ့
 ဟောင်းအိုတဲ့ ဖိနပ်ရှည်ကို
 တဖျပ်ဖျပ် တပြောင်ပြောင်
 အရောင်တောက်အောင်တိုက်သူက တိုက်ပေးလို့။

မြင်းတပ်ဗိုလ်ဟာ အဲဒီရွာက
 ပျိုရွယ်တဲ့ ကျောင်းဆရာမလေးနဲ့ ချစ်မိကြတယ်။
 ချစ်သူနဲ့အတူလမ်းလျှောက်ရင်း
 တစ်ယောက်တစ်ပေါက်
 စကားတွေ ဟိုရောက်သည်ရောက် ပြောမိကြတယ်။
 ကမ္ဘာကြီးအကြောင်း
 လောကရဲ့ ဒေသဂီရိများအကြောင်း
 ပြန်ပြောင်းမိကြတယ်။
 သဘောတရားတွေကို
 ဓားယမ်းသလို ဝှေ့ယမ်းရင်း
 ကြမ်းတမ်းတဲ့ ဘဝဆိုတာ ဘာအရေးလဲ
 ပေါင်မုန့်ဆိုတာတာအရေးလဲ
 ဘယ်ဟာ ဘယ်အရာတွေမှ အရေးမကြီး
 လက်သီးကိုဆုပ် ကောက်နုတ်ချက်ကို ရွတ်ပြီး
 တို့လုပ်ရမယ့် တစ်ခုတည်းသော အလုပ်ဟာ
 အရင်းရှင်ကို အငုတ်မကျန်

လိုက်လံရှင်းလင်းပြီး ပင်လယ်ထဲ
 တွန်းချဖို့ပဲ။
 အဲဒီအခါကျရင်
 ကျန်တာတွေက လွယ်ပါတယ်။
 ဘဝသစ်ဟာ ကောင်းလာလိမ့်မယ်။
 တန်းစီ၊ အလံလွင့်
 တော်လှန်ရေး သီချင်းကို နေမင်းဆီ ရောက်အောင်ဆို
 ခရာကိုမှုတ်၊ ပန်းပွင့်ကိုခူး
 ဘုံအဖွဲ့ကို သွားရာလမ်းခရီးဟာ
 ဖြောင့်ဖြောင့်ဖြူးဖြူးပဲပေါ့။

ဘဝဆိုတာ
 အသာကလေး၊ လွယ်လွယ်တွေ့ရုံနဲ့
 မပြီးဘူးဆိုတာ ဒီကော့ဆက်ဗိုလ်ကလေး
 ဘယ်မှာ တွေးမိပါ့မလဲ။

ကနေ့မနက်
 ရွံ့ဗွက် ဖုန်းဆိုးကိုနင်း
 လေပြင်းတိုက်ဆဲ
 အိတ်ထဲ ရိက္ခာအပြည့်ထည့်
 မြင်းကုန်းနှိုးပေါ်တက်
 ဆရာမလေးကို လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီး
 “ခရီးထွက်တော့မယ်၊ နောက်မှ
 ပြန်လည်ဆုံတွေ့ကြစို့” လို့ပြောတယ်။
 ငြိမ်းငြိမ်းကွင်းထက် မတ်တတ်ရပ်ရင်း
 လေပြင်းလာရာ ရှေ့ကိုမျှော်ငံ့
 ယမ်းနဲ့ကို့၊ ရှုနေလေရဲ့။
 နိုင်လျော်ဖြူ မြင်းကြီး

အမြီးလှုပ်ယမ်း လည်ကို ဆန့်တန်းပြီး
 လမ်းမဖွေးဖွေး၊ သခင်ကို သယ်ပိုးပြေး
 အဝေး အဝေး
 လည်ဆံမွေး ဖွာရရာ
 လှုပ်ခါလှုပ်ခါ။

ဒီလိုနဲ့

ရာသီတွေပြောင်း နှစ်တွေညောင်းခဲ့တယ်။
 သေးငယ်တဲ့ မြို့ကလေးမှာ
 ငါ ကြီးပြင်းခဲ့ရတယ်။
 နှင်းယွန်းတဲ့ တောမြိုင်ကို ချစ်တဲ့စိတ်
 လွမ်းစရာရှုခင်းကို ချစ်တဲ့စိတ်
 နွမ်းပါး တိတ်ဆိတ်တဲ့ အိမ်ကလေးတွေကို ချစ်တဲ့စိတ်နဲ့
 ငါ တရိပ်ရိပ်ကြီးပြင်းခဲ့တယ်။
 အပျင်းပြေ တူတူပုန်းတမ်း ကစားရင်း
 စပါးကျိန်ရုံ ကျည်ဆန်ပေါက်တွေကြားက
 'ခြေဖျားထောက် ချောင်းကြည့်လိုက်တော့
 ငါ့မြို့လေးနား တစ်ဝိုက်မှာ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ရောက်လာပါပကော။
 ဟစ်တလာက မော်စကို တံခါးဝကို ရောက်နေပြီ။

ငါတို့

လူမမည်တွေဖြစ်တဲ့ ငါတို့ဟာ
 ကံကြမ္မာကို ခပ်ပေါ့ပေါ့ သဘောထားခဲ့ကြတယ်။
 စာသင်ခန်းထဲမှာ ထိုင်ပြီး ခြိမ်းခြောက်မှုတွေကို
 ပမာမပြု ဂရုမထား
 ကျောင်းကစားကွင်းထဲက တိတ်တဆိတ်ထွက်
 ကွင်းပြင်ဘက်ကို ဖြတ်ပြီး
 မြစ်ကမ်းပါးအစပ်ကို ပြေးခဲ့ကြတယ်။
 သံဖြူသေတ္တာကလေးကိုဖွင့် ငါးစာကို ထုတ်ပြီး

ဝါးစိမ်းငါးမျှားတံတွေနဲ့ ငါးမျှားခဲ့ကြတယ်။
 ဒီလိုနဲ့ ကမ်းပါးမှာ မကြာခဏ ငါးမျှားတဲ့အခါမျှား
 စက္ကူစွန်များ လွှတ်တဲ့အခါလွှတ်
 ဦးထုပ်မပါ တစ်ယောက်တည်း
 လျှောက်လည်တဲ့အခါလည်း နားသယ်မှာ ဖုန်မှုန်တွေနဲ့
 စပ်ပြားချိုချဉ်ကလေး ငုံတဲ့အခါငုံလို့
 မြေသင်းနဲ့ထုံတဲ့ မြက်တောမှာ လျှောက်သွားရင်
 မြက်ပင်ကလေးတွေက
 ငါ့ခြေထောက်တွေကို ပွတ်တိုက်ပေးကြတယ်။
 မြေဆီမည်းမည်းတွေ ဝါကြင့်ကြင့် ပျားအုံတွေ
 မှုန်ပျပျ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းမှာ
 တစ်ပိုင်း ပျောက်ကွယ်သွားကြတဲ့
 တောက်ပတဲ့ တိမ်စွယ်တွေကို
 ဘယ်မှာ ငါမမှတ်မိဘဲ နေပါ့မလဲ။
 လယ်တဲကလေးတွေနား ရောက်လို့
 မြင်းဟိသံတွေကို နားထောင်ရင်း
 မိုးရေကြောင့် မည်းနက်နေတဲ့
 မြက်ခြောက်ပုံ ကောက်ရိုးပုံတွေ အနားမှာ
 အမောသား အိပ်ပျော်သွားတတ်တယ်။

ကမ္ဘာလောကကြီးမှာ
 ငါ့အဖို့ ပူစရာဆိုလို့ တစ်ခုမှ မရှိ။
 အတားအဆီးဆိုလို့ ဘာမှ ကြီးကြီးမားမား မရှိ။
 ရှိတဲ့ အတားအဆီးဟာလည်း ငါ့အားထုတ်မှုမပါဘဲ
 အလိုအလျောက် ကွယ်ပျောက်သွားခဲ့တယ်။
 ဒီအချိန်လောက်တုန်းက ပြဿနာတိုင်းအတွက်
 ညက်ညောပြေပြစ်တဲ့ အဖြေရှိတယ်လို့
 ငါထင်ခဲ့တယ်။

ဒါပေမဲ့ ရုတ်တရက် ချက်ချင်း
 လက်ငင်း ဖြေရှင်းရမယ့် ပြဿနာကို
 ငါတွေ့လာရတယ်။
 ဒါကြောင့် ရုတ်တရက် ဆန်းပြား ရှုပ်ထွေးခြင်း
 အားပြည့်ခြင်းနှင့်အတူ
 ငါလာခဲ့ရာ နေရာဟောင်းကို ရောက်ချင်စေနဲ့
 တောကျေးလက်ကို ငါလာခဲ့တယ်။

ဇာတိချက်ကြွ မွေးရပ်မြေက
 ရှည်ကြာစွာ ဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ လမ်းအိုမှာ
 ဟို...ရှေးခေတ် ရိုးသားရှင်းလင်းမှုကို လေ့လာဖို့
 ခု ခေတ်သစ် ပွေလီဆန်းပြားမှုတွေနဲ့ ငါလာခဲ့တယ်။
 သတို့သားနဲ့ သတို့သမီးလို
 ငါနဲ့ကျေးလက် စုလျားရစ်ပတ် လက်ထပ်ဖို့ပဲပေါ့။
 ရွာရောက်တော့
 ငါ့ရဲ့ လူငယ်ဘဝသစ်နဲ့ ငါ့ရဲ့ လူမမည်ဘဝဟောင်းတို့
 စောင်းငဲ့ပြီး တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက်
 သရော်မော်ကား အကြည့်များနဲ့ ကြည့်မိကြတယ်။
 တစ်ယောက်က စကားစအပြောကို
 တစ်ယောက် စောင့်နေတယ်။
 ဒီတင် လူမမည်ဘဝက စပြောတယ်။
 “ဒီမယ် ဗျို့လူ
 ကိုယ့်လူကို မမှတ်မိတာ ကျုပ်အပြစ် နည်းနည်းမှ မဟုတ်
 ကျုပ်ထင်ခဲ့တာက ခင်ဗျားဟာ
 ခုလို ပြောင်းလဲသွားလိမ့်မယ်လို့
 လားလားမှ မထင်ခဲ့ဘူး
 ရှင်းရှင်းပဲ ပြောမယ်
 ကျုပ်အကြွေးတွေ ခင်ဗျားဆီမှာ အများရှိတယ်။

အဲဒီအကြွေးတွေကို ပြန်ဆပ်ရလိမ့်မယ်”တဲ့။
 ဒီတော့ လူငယ်ဘဝက သူ့ကို ဆက်လက်ကူညီဖို့
 လူမမည်ဘဝကို တောင်းပန်တယ်။
 လူမမည်ဘဝက လူငယ်ဘဝကို
 ကူညီမယ်လို့ ကတိပေးတယ်။
 ကလေးနဲ့လူငယ် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီး
 လမ်းခွဲခဲ့ကြတယ်။
 လမ်းသွားလမ်းလာတွေ၊ အိမ်ခြေရာခြေတွေကို
 ကြည့်လာခဲ့မိတယ်။
 ငါလည်း အားရဝမ်းသာနဲ့
 ငါ့ဘဝမှာ အရေးကြီးတဲ့ မြို့ကလေးဖြစ်တဲ့
 ဇီမာဆိုတဲ့ လမ်းဆုံကို ပြန်လာခဲ့တယ်။

ငါ စဉ်းစားကြည့်တယ်
 အလားအလာနှစ်ခုကို ကြိုတွေးကြည့်တယ်။
 ငါ့ရွာကလေးဟာ အရင်ကထက် ပိုပြီး
 ကောင်းမလာသည့်တိုင်
 အရင်ကထက်တော့ ပိုပြီး ဆိုးမှာ မဟုတ်ဘူးလို့
 စိတ်ကူးမိတယ်။
 ဒါပေမဲ့ ငါ့မျက်စိထဲမှာတော့
 ရွာထဲက စပါးအဝယ်ဒိုင်ဟာ ပိုငယ်သွားတယ်။
 ပရဆေးဆိုင်ဟာလည်း ပိုငယ်သွားတယ်။
 ရွာလယ်ပန်းခြံကလည်း ပိုကျဉ်းသွားတယ်။
 ငါလာခဲ့စဉ်တုန်းကထက်
 ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးဟာ ပိုငယ်သွားသလိုပဲ။
 အဲဒီအရာတွေထဲမှာ
 လမ်းတွေ ပိုပြီး တိုမသွားတာကတော့ ထူးဆန်းနေတယ်။
 ငါကတော့ မြို့လုံးပတ်လည်

ခြေလှမ်းကျဲကြီးတွေနဲ့ လျှောက်လည်နေတယ်။

ဟိုတစ်ခါ ငါနေခဲ့တုန်းက
 ဒီမြို့ကလေးဟာ အိမ်ကလေး တစ်လုံးလိုပဲ
 သုံးစက္ကန့်အတွင်း ငါရှာချင်တဲ့အရာကို ရှာလို့ရတယ်။
 ကြောင်အိမ်ကို ရှာမလား၊ အိပ်ရာကို ရှာမလား။
 မှောင်ကြီးမည်းကြီးထဲမှာတောင် ရှာလို့ရတယ်။
 ခုတော့ ငါ ခွာခဲ့တာ အတော်ကြာပြီမို့
 အိမ်ရာ အခြေအနေတွေ ပြောင်းကုန်ကြပြီကော။
 ဘယ်နေရာမှာ ဘာညာရှိမှန်းမသိ
 ဟိုထိဒီတိုက် မမြင်မကန်း
 မြင်သမျှဟာ ဆန်းနေတယ်။
 ခြံဝင်းထရုံမှာ ညစ်ညမ်းတဲ့စာတွေ အစီအရီ
 အရက်မူးသမားက လက်ဖက်ရည်ဆိုင် နံရံကိုမှီလို့
 ဈေးဆိုင်မှာ တန်းစိတိုးရင်း
 အမျိုးသမီးတွေက ရန်ဖြစ်လို့။
 မှန်ပါတယ်။ ဒါဟာ ငါ့နေရာဟောင်းပါ။
 ဒီနေရာဟာ ငါမွေးတဲ့နေရာ
 ငါ့ဇာတိရွာ။
 သတ္တိနဲ့ အားမာန်ကို မွေးဖို့
 အမှန်တရားနဲ့ အမှန်တရားရဲ့ မြင့်မြတ်မှုကို ရှာဖို့
 ငါလာတဲ့နေရာ။
 ဒရိုင်ဘာ တစ်ယောက်ကစိတ်ရှုပ်လို့ ထင်ရဲ့
 ရွာအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ကို ကျိန်ဆဲနေတယ်။
 ရယ်သံနဲ့ အိပ်ငိုက်တဲ့ ပရိသတ်ရဲ့ကြားမှာ
 တိုက်ကြက်နှစ်ကောင် ခွပ်နေကြတယ်။
 ဖုန်အလိမ်းလိမ်း ကပ်နေတဲ့ ကိုင်းပင်တွေက
 အိပ်ချင်မူးတူးနဲ့ နားရွက်တောင် မလှုပ်ဘဲ

ခပ်ကုပ်ကုပ် နားထောင်နေကြတယ်။
 သူတောင်းစားတွေရဲ့ ခြေထောက်တုတွေက
 ကျောက်လမ်းပေါ်မှာ တဒေါက်ဒေါက် မြည်နေကြတယ်
 ကလေးတစ်ယောက်က ကြောင်တစ်ကောင်ကို
 တုတ်တိုတစ်ချောင်းနဲ့ လိုက်ရိုက်နေတယ်။
 အစတုန်းကတော့
 အဖြောင့်ဆုံးလမ်းကို
 တမင်မသွားဘဲ ရှောင်ခဲ့ပေမဲ့
 နောင်ကျတော့ အတိုဆုံးလမ်း ရွေးပြီး
 ခပ်သုတ်သုတ်ပဲ ပြေးခဲ့တယ်။
 ဒါဟာလည်း လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်ပဲမဟုတ်လား။
 လတ်ဆတ် သန့်ရှင်းမှု များစွာနဲ့
 မျက်နှာသစ်ရမည် မဟုတ်လား။
 တံခါးဝနားရောက်တော့
 သော့ခလောက်နဲ့ သံကြိုးကွင်းကို
 ချွင်ချွင်မြည်အောင် ဖြုတ်လိုက်တယ်။
 “ဟေး...ဇင်ကာ
 လာ တစ်ခုခု စားဦး” တဲ့။
 ပထမဆုံးအပွေ့၊ ပထမဆုံးအနမ်း
 ပထမဆုံး နှုတ်ဆက်သံတွေကို ငါကြားရတယ်။
 “ဆိုင်းသံမကြား ဖုံသံမကြား
 ကြေးနန်းကလေးများ ရိုက်ရော့ပေါ့” လို့ ဆိုသူက ဆိုတယ်။
 “ခုပဲ တို့များ လက်ဖက်ရည်ကျိုမလို့” လို့ အော်သူကအော်
 “တော်တော် နေနိုင်တဲ့ကောင်ကွာ” လို့ ပြောသူကပြော
 သောသောညံ့တဲ့ သူတို့အသံတွေကို နားထောင်ရင်း
 ယောင်ငေး တွေဝေမှုတွေ ပျောက်သွားတယ်။
 ငါ့ရင်ဟာ ပေါ့ပါးပြီး အေးငြိမ်းသွားတယ်။
 စိုးရိမ်တတ်တဲ့ အရိုးလေး အယ်လီဇာက

မီးရထားတွေအကြောင်း သူသိတယ်တဲ့။
ဒါကြောင့် ခရီးရောက်မဆိုက်
ရေဖတ်တိုက် ကိုယ်လက်သန့်စင်ဖို့ ပြောတယ်။
ပြီးတော့ ပန်းကန်ခွက်ယောက်တွေ အသင့်ပြင်ဆဲ
စားသောက်ပွဲကို အိမ်ရှေ့ခန်းထဲ ရွှေ့လာခဲ့ကြတယ်။
ကြက်သွန်ခင်းတွေထဲ ဖြတ်ပြီး
ရေချိုးဖို့ ရေတွင်းဆီကို ငါလာခဲ့တယ်။
ကော့ဆက်သီချင်း တစ်ပုဒ်နဲ့
အိပ်ပုတ်ကြီးတဲ့
ရေတွင်းကို လှုပ်နှိုးတယ်။
ရေတွင်းဟာ ငါငယ်ငယ်တုန်းက
ရနံ့တွေကို သိမ်းထားတုန်းပါပဲ။
ရေပုံးက တွင်းပေါင်ကို ကန်ကျောက်ပြီး
အပေါ်ရောက်လာတယ်။
ရေပုံးကြိုးက စိုစွတ်ပြီး
နေရောင်နဲ့ တဖျပ်ဖျပ် တောက်နေတယ်။
ဒီလိုနဲ့
မော်စကို မြို့တော်သားကြီး
အရေးကြီးတဲ့ ဧည့်သည်တော်ကြီး ငါဟာ
သုတ်သီးသုတ်ပျာ ခေါင်းလျှော်
ကော်တင်တဲ့ မီးပူကျ အင်္ကျီကို ဝတ်ပြီး
ရွှင်ပူနေတဲ့ ဆွေမျိုးတွေ ကြားထဲမှာ သွားထိုင်တယ်။
မွေးခွန်းများရဲ့ ဗဟိုချက်မ
ဖန်ခွက်များရဲ့ မဏ္ဍိုင်အထွတ်
ပျာယာခတ်မှုအပေါင်းတို့ ခညောင်းရာ ငါနဲ့
ငါ့ဝမ်းမိုက်ဟာ ချိုအိဆိမ့်လေးတဲ့
ဆိုက်ဗေးရီးယား ဟင်းလျာတွေရဲ့ဒဏ်ကို
မခံနိုင်ရှာတော့ဘဲ မြင်ရရုံနဲ့ အိနေတယ်။

အရိုးကတော့

“ဖရုံသီးပြုတ်တစ်ကိုက် စားလိုက်ဦးလေ
ဟင် နင်တို့ မော်စကိုမှာ ဘာတွေစားကြသလဲ
နင်လည်း ဘာမှ မစားနိုင်ပါကလား၊ ဘာလဲ
တို့တောက ထမင်းတွေ ဟင်းတွေ မကောင်းလို့လား
ရောစားဦး၊ ဝက်သားမုန့်တစ်ဖဲ့” တဲ့။

ဘထွေးကတော့

“မင်းတို့ကတော့ မော်စကိုက ဗောဒကာကို
အရသာ တွေ့မှာပေါ့၊ တို့ဆီက
ဆိုက်ဗေးရီးယား ချက်အရက်ကိုလည်း
နည်းနည်းမြည်းကြည့်စမ်းပါဦး၊ ပြောလို့သာ ပြောရတာ
တို့ဗောဒကာက အတော်ကို လိတယ်
အလို အို ကြည့်လိုက်ပါ
တစ်ကျိုက်တည်း မော့လိုက်တာ
သဟာမျိုးတွေကို ဘယ်သူများ သင်ညာပေးလေသတုံး” တဲ့။

ဒီလိုနဲ့

ပြောင်ကြနောက်ကြ၊ သောက်ကြစားကြ
စကားစမြည် ပြောနေကြတုန်း
ငါ့ညီ အငယ်ဆုံးက ဖြုန်းခနဲကောက်ပြီး
မတ်လီတုန်းက စတာလင်ဈာပနကို
သွားကြည့်သေးသလားလို့ မေးတယ်။
သူအမေးကြောင့် အားလုံးစိုးနှောင့်
တကြောင့်ကြကြဖြစ်ပြီး စကားဝိုင်းဟာ
တိတ်ဆိတ်သွားတယ်။
အဲဒီနှစ်နဲ့ အဲဒီနှစ်က စိတ်ညစ်စရာတွေ
သောကဗျာပါဒတွေကို ပြန်ပြောမိကြတယ်။
ဘထွေးက ဖန်ခွက်ကို ခပ်ဝေးဝေး ရွှေ့ပြီး

“ဟေ့ ဟေ့ ခုခေတ်မှာ ငါတို့တစ်တွေဟာ
 အဘိဓမ္မာဆရာတွေများ
 ဖြစ်ကုန်ကြသလား မသိဘူး၊ လူတွေကြည့်လိုက်ရင်
 အတွေးတွေ အမျှင်တန်းပြီး သင်ခန်းစာ ထုတ်သလိုလို
 ဘယ်လို ဘယ်ဟာ ဘယ်မှာစတဲ့ မေးခွန်းတွေဟာ
 ခေါင်းထဲမှာ စီရရီ ပေါ်လာပေမဲ့
 အဖြေကတော့ ရှာလို့မတွေ့ဘူး။
 ခုလည်းတစ်ခါ ဆရာဝန်တွေဟာ
 အပြစ်မရှိရှာပြန်ဘူးတဲ့။
 တော်တော်ကြာ တစ်မျိုး ခုတစ်မျိုးပါလားကွာ
 ဒီလိုသာဆိုရင် လူတွေကို
 ဘာဖြစ်လို့ ဒီလောက်တောင်
 စိတ်ညစ်အောင် လုပ်ခဲ့ရတာလဲ
 ဒါဟာနိုင်ငံတကာ ကောလာဟလ
 ခွေးမသား ဘဲရိုးယားရဲ့ လက်ချက်” တဲ့
 ဘထွေးက စကား မပြောတတ် ပြောတတ်နဲ့ ပြောတယ်။
 “မင်းကတော့ ရှစ်စပ်ကလည်ထားတဲ့
 မော်စကို မြို့ကြီးသားပိပိ
 တို့တောသားတွေထက်တော့
 ပိုနားလည်မှာပဲ၊ ကဲ ပြောစမ်းပါဦး” ဆိုပြီး
 ရင်ဘတ်ကြယ်သီးကို ဆွဲဖြုတ်
 အိမ်တွင်းဖြစ် စီးကရက် တစ်လိပ်ကို ထုတ်လိပ်ပြီး
 အဖြေကို မွတ်သိပ်စွာ စောင့်နေတယ်။
 ငါထင်ပါတယ်။
 သစ္စာတရားနဲ့ ငါ
 ငါနဲ့ သစ္စာတရားဟာ
 မိတ်ရင်းဆွေချာတွေ အမှန်ပါ။
 ဒါကြောင့် ဘထွေးဘက် လှည့်တဲ့ပြီး

“ဟုတ်ကဲ့ ဘထွေး၊ နောက်များကျမှ
အေးအေးဆေးဆေး ပြောကြသေးတာပေါ့”လို့
ဘေးငေါ့ပြီး လှီးလွှဲပြောလိုက်ရတယ်။

ငါ့သဘောကျ
ငါ့အိပ်ရာက ကောက်ရိုးခင်းလို့။
ကောက်ရိုးမွေ့ရာပေါ်မှာ အသာလှဲရင်း
ညခင်းရဲ့ အသံဗလံများကို
ငါနားစွင့်မိတယ်။
တစ်နေရာက ဘာဂျာမှုတ်သံ
ကခုန်နေသံကို ကြားနေရသေးရဲ့။
တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အေးအေးလာပြီ။
မွေ့ရာက ခိုးလှီးခုလု မဖြစ်။
အိမ်တွင်းဖြစ် ကောက်ရိုးမွေ့ရာဟာ
ဘာသံမှမမြည်။
ညီအငယ်ဆုံး နစ်ကိက
စကားတွေ ဗလံဗလံများရင်း
နိုင်ငံခြားလုပ် သူ့လက်နှိပ်ဓာတ်မီးကို ထုတ်ပြုပြီး
လူကြီးစကားတွေ ပြောနေတယ်။
ဆင်နီယာစကီးနဲ့ သိသလားတဲ့။
ဟယ်လီကော့ပတာကို မြင်ဖူးသလားတဲ့။
ဒီလိုနဲ့ မနက်မိုးလင်းတော့
ခြေခင်းလက်ဆန့်
စပါးကျိရှေ့ တလင်းထိပ်က
ကောက်ရိုးအိတ်တွေပေါ် တက်ထိုင်နေတုန်း
အရှေ့တောင်ကုန်းဆီက အရုဏ်မှုန်ပျံပျံက
တစ်စတစ်စနဲ့ ကြက်ဖတိန်ညင်တွေ ခေါင်းပေါ်
မရန်းသွေး တောက်နေတဲ့

အမောက်တွေပေါ်ကို ရောက်လာတယ်။
 တစ်ဝက်မှောင် တစ်ဝက်ဖြူ
 နှင်းမြူတွေလည်း ဝိုးဝါးကွဲစပြုပြီလေ။
 အဝေးက မသဲမကွဲ အိမ်ခြေတွေဟာ
 မှန်ပြေပြေ ဝိုးတဝါးဖြစ်ရာက
 လင်းလာကြတယ်။
 တို့အိမ်တွေ ထိပ်ဖျားက
 ဝါးလုံးတန်းများဟာ မြေကြီးထဲက
 ဘွားခနဲ ပေါ်လာသလို ထင်ရှားလာကြတယ်။
 နွားမတွေက ဧရာမ ပုဂ္ဂိုလ်များလို
 ဣန္ဒြေကြီး တစ်ခွဲသားနဲ့ လမ်းသလားကြတယ်။
 နွားကျောင်းသားအိုက တံပြာတိုကို
 စိတ်မပါသလို ဝှေ့ယမ်းလို့။
 အို...သည်ရှုခင်းတွေ အားလုံးဟာ
 ပေါင်းစည်းတဲ့ တန်ခိုးစွမ်းပကားနဲ့
 လေးစားလောက်တဲ့ ကာဏုန္ဒြေပါပဲ။
 ငါ တခြား ဘာကိုမှ မတွေးချင်
 ပြစ်တင်သံ ရန်တွေ့သံတွေကိုလည်း မကြား
 ထမင်းလည်းမေ့၊ ဟင်းလည်းမေ့
 ပေါင်မုန့်ကို အိတ်အပြည့်ထည့်ပြီး
 တရွေ့ရွေ့နဲ့ မြစ်အကွေ့နားကို လာခဲ့တယ်။
 မြစ်ကမ်းနားက မိုးမခပင်အိုကြီးအောက် ရောက်တော့
 နှင်းပျောက်တဲ့ သစ်ရိပ် သောင်စပ်မှာ လှဲအိပ်ပြီး
 ခြေထောက်တွေကို ပူနွေးတဲ့ ရေထဲမှာ
 တွဲလွဲချထားလိုက်တယ်။
 မြစ်ရေဟာ ညီညာတဲ့ သံစဉ်နဲ့
 တေးပဉ္စင်ကို ဆိုလို့။
 သစ်ညိုရိပ်တွေဟာ ရေမှာ

တဖြည်းဖြည်း မျောသွားကြတယ်။
 ငှက်ကျားက တိတာတာ
 ငှက်ဝါက သံချိုချို
 ဟိုအနားမှာ မီးရထား အလုပ်သမားအို
 ဘောင်းဘီကို ညှိသကျည်းမှာ လိပ်တင်ပြီး
 ငါးမျှားချိတ် တစ်စင်းနဲ့
 ကျောက်ဆောင်ထိပ်မှာ ရုပ်နေရင်းက
 “မင်း ဒီမှာ ဘာလာလုပ်တာလဲ
 မင်းဘာသာ ငါ မျှားချင်မျှား၊ မမျှားရင်လည်း
 သူများကို မနှောင့်ယှက်နဲ့” လို့ဆိုတဲ့ပုံ
 မျက်နှာကြီး သုန်သုန်မှုန်မှုန်။
 ငါ့မျက်နှာကို သေသေချာချာ ကြည့်ပြီး
 အနီးရောက်လာတော့
 “အလိုဗျာ၊ နေစမ်းပါဦး၊ မင်း မင်းဟာ
 ဇိနာ ယက်ဗ်တူရှင်ကိုရဲ့သား မဟုတ်လား
 ငါ့ကိုကော မင်းမမှတ်မိဘူးလား
 မင်း မော်စကိုမှာ နေတာ မဟုတ်လား
 ခု နွေရာသီ အလည်လာတာလား၊ ပြောစမ်းပါဦး” ဆိုပြီး
 ဒန်တိုကိုထုတ် ငါ့အနားမှာ ဖြုတ်ခနဲထိုင်
 လက်က ကိုင်လာတဲ့အထုပ်ကို ဖြေတော့
 ပေါင်မုန့်ရယ်၊ ခရမ်းချဉ်သီးရယ်၊ ဆားရယ်
 တခြား ဘာမှ မပါလာရှာလေဘူး။
 သူ့မေးခွန်းတွေကို ဖြေရတာ မောလှပြီ။
 သူသိချင်တာက
 ငါ စကောလားရှစ် ဘယ်လောက်ရသလဲဆိုတာရယ်
 ပြပွဲ ဘယ်တော့ဖွင့်မလဲ ဆိုတာရယ်
 ဒါတွေအပြင် သူ ဘာမှ မသိချင်
 လူကြီးက ရှေးလူကြီး

ကြေးက များပါဘိသနဲ့။
 စကားပြောလိုက်ရင် အထက်စီးကချည်းပဲ။
 လူကြီးပီပီ လူငယ်ကို စိတ်မဝင်စား
 ကွန်ဆိုမိုဆိုတာ သူ့အဖို့ အလကား။
 “မင်းတို့အမေများ ငယ်ငယ်တုန်းက
 တရန်ရန်နဲ့ ကာလသားတွေ ပိုးလိုက်ပန်းလိုက်ကြတာ
 ဒါပေမဲ့ သူ့ပါးစပ်ကိုတော့ ကြောက်ကြလွန်းလို့
 ဟွန်း... မင်းအမေလျှာနဲ့ မင်း ဖိနပ်မပါဘဲ
 တာဝေးအပြေးများ ပြိုင်ကြရင်
 မင်း ဘယ်မှာ မိနိုင်ပါ့မတုံး
 အဲဒီတုန်းက သူတို့မိန်းကလေးတွေက
 စစ်အင်္ကျီကြီးတွေ ခါးစည်းပြီး ဝတ်ကြတယ်။
 ကျစ်ဆံမြီးဆိုတာ
 ဘူဇာ အကြွင်းအကျန် ပစ္စည်းတဲ့ကွ။
 အော်လိုက်ကြတာ တစ်နေသာ ကုန်ပါရော။
 တစ်ခါတလေ နေဝင်လို့ လထွက်သည်အထိ
 လျှာထွက်မတတ် အော်နေကြတုန်း။
 အကုန်လုံး အရိုင်းအစိုင်းတွေ
 လေမုန်တိုင်း တိုက်ဖို့လောက်ပဲတတ်တယ်။
 ပြောလိုက်ရင်လည်း သဘောတရားတွေနဲ့။
 ဘယ့်ကလောက်များ ရယ်စရာ ကောင်းလိုက်သလဲ။
 ရယ်စရာကောင်းသလောက် အန္တရာယ် များပါဘိသနဲ့။
 ထားပါလေ၊ ငါပြောချင်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်က
 မင်းတို့လူငယ်တွေ
 ဥမမည် စာမမြောက်
 ကျိုးမရောက် ကြက်မမည်
 အောက်ကလိအာ ဖြစ်နေတာကို ပြောချင်တာပါ။
 အဲဒါ စိတ်ညစ်စရာ အကောင်းဆုံးပဲ။

အရှင်းဆုံးကို မင်း ငြင်းချင်ရင် ငြင်းတော့
 မင်းတို့တစ်တွေဟာ လူငယ်နဲ့ မတူဘူး။
 အရွယ်ကြီးတယ် ငယ်တယ်ဆိုတာ
 အခရာ မဟုတ်ပါဘူး။
 အနှစ်သာရက အတွေးအခေါ်ပါ။
 ဒီမှာ လူငယ်၊ ခုခေတ်မှာ လူငယ်မရှိ
 သူငယ်တွေသာ ရှိနေတယ်ဆိုတာ မင်း မြဲမြဲမှတ်ထား
 ကဲ...မင်း ဘာငြင်းဦးမလဲ။
 ငါ့မှာ တူတစ်ယောက်ရှိတယ်။
 ဒီနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ဆိုရင်
 အသက်အစိတ်တောင် မရောက်ချင်သေးဘူး။
 ခု ကိုယ်တော်လေး ဘယ်လိုဖြစ်နေတယ် ထင်သလဲ
 ဘဝင်က အထက်၊ လက်မက တထောင်ထောင်
 လမ်းလျှောက်တာတောင် မြေ ခြေမထိ
 ကားတိကားရား တလွှားလွှားနဲ့။
 စကားကလည်း များဘိခြင်း၊ ဒါပေမဲ့
 သူများတဲ့စကားက အလကား အလုပ်မဖြစ်
 မျက်လုံးထဲမှာ သံခဲများ ထည့်ထားရောသလား မသိ။
 အဲဒါသာ ကြည့်ပေတော့။
 မင်းတို့သူငယ်တွေ ဘယ်လိုဟာတွေလဲ။
 ဘောလည်း မကစား၊ ရည်းစားလည်း မထားဆိုတော့
 လူပျော့တွေလိုလည်း ပြောလိုမဖြစ်သေး။
 အဝေးကြီးဗျ၊ မပျော့ပါဘူး၊
 မာလိုက်သမှ အာဂ အမာ။
 ဘာများ မေးချင်သေးသတဲ့၊ ငြင်းဦးမလား။
 အား ခုခေတ် လူငယ်ဆိုတာ ဟိုတုန်းက
 လူငယ်လို မဟုတ်တော့ဘူး
 ငါးတွေကတောင် အရင်က ငါးတွေနဲ့